ԼՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Թիւ 1464 Գ. ՏԱՐԻՍ ԱԻԱԳ ՈՒՐԲԱԹ ՄԱՐՏ 31/13 ԱՊՐԻԼ 1906 19 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1324 – 31 ՄԱՐԹ 1322

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ԹԵՐԹ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՀՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ԱՐՔԻ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԵԼ ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

ԻՍՊԱՆԱԳԻՐՔԻՆԻՆ
Տ. Գալաթա Եկի Ճամբեսի, 38

Խնդրագրութեան ուղղուած գրութիւններ, եւ յիշեր տարուէր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԳԻՐ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱՔՊԱՏԻՆ, ՖԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنجه یومی وسیاسی غزتەدر
صاحب امتیازی : اوهانس فریدیان
اداره‌خانه‌سی باب‌عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	Ցարեկան	Վեցամեայ
Գալոյ համար	80 գր.	50 գր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 գրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցման համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ԳԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿՐ. ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐԾԱԼՈՑՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ՔՐԻՍՏՈՆԷՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ՕՐԵՐԸ

ԱՒԱԳ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՒ ԱՒԱԳ ՈՒՐԲԱԹ

«Բազարլակերաց առաջին օրը աշակերտները Յիսուսի մօտ գային և ըսին. — Ո՞ւր կ'ուզես որ պատրաստենք Զատիկը»։

Առաջին օրը Պասեքին, երբ միմիայն անխմոր հաց կը գործածուէր, և որ մէկ շաբաթ կը տեւէր։ Առաջին մեծ օրը Պասեքին կը սկսէր իրիկնամուտին Նիսանի 14էն եւաքը (Եւ.)։ որ հրեական հաշուով սկիզբն էր 15ին (Ուրբաթ), երբ Պասեքի օրինական ընթրիքը կ'ուտուէր։ Այս ամիսը միշտ կը սկսէր նոր լուսինին հետ, ուստի շաբաթական էր մեր Զատիկին պէս և տարուայ բոլոր միւս ամիսները մեր ամիսներուն բաղդատմամբ նման փոփոխութիւններ ունէին։ Պասեքը կը կատարուէր լրացեալ լուսնին գիշերը, Նիսանի 15ին, որ, ինչպէս ըսինք, նախորդ իրիկուան արեւամուտէն կը սկսէր։

Հինգշաբթի աշակերտները հարցուցին Յիսուսի թէ ո՞ւր պէտք էր հարկ եղած պատրաստութիւնները ընէին Պասեքը ուտելու համար։ Սենեակ մը պէտք էր, ինչպէս նաեւ անխմոր հաց, լեղի խառեր (եղերդ), գինի, և զատկական գառնուկ մը զոր տաճարին մէջ ժամը 3էն 5 մարթելէ վերջ պէտք էր եփել մասնաւոր առն մէջ։ Աշակերտները չէին գիտեր թէ Յիսուս որդէն կարգադրութիւն տուած էր բարեկամի մը հետ սենեակի համար։ Աշակերտները այդ բարեկամը պիտի ճանչնային ուրին վրայ ունեցած սպասէն։ Այսպէս նշանակուելու պատճառը թերեւս այն էր թէ Յիսուս չէր ուզեր որ Յուդա տեղը գիտնայ և մատնէ զինքը Պասեքը կերած միջոցին իսկ։ Կը կարծուի թէ այդ խոյսը վերնատունը Մարկոս Աւետարանչին մօրը՝ Մարիամի տունը եղած ըլլայ, անհաւանական չէ որ աշակերտները հոն հաւաքուած ըլլան դարձեալ Ս. Հոգին ընդունելու համար։ Գործք Առաքելոցի մէջ կը կարդանք որդէն թէ Մարիամի տունը հաւաքուած էին շատեր աղօթելու համար որ Պետրոս արձակուի, ուստի կարելի է թէ Պասեքն ալ այդ տան վերնայարկին մէջ կերաւ մեր Տէրը։ Ամէն պարագայի մէջ, վերնատան տէրը Քրիստոսի յարգներէն մին էր։

Անխմոր հացը երեք բան կը խորհրդանշէ. — 1. Հրէից փախչելու ճամապարհը, որով ժամանակ չունեցան հաց խմորելու։ 2. Իրենց առապանքը անապատին մէջ, և այս պատճառաւ անխմոր հացը կոչուած է նաեւ ցաւոց հաց։ 3. իրենց մարդութիւնը իբրեւ Առաւօտոյ նուիրուած ժողովուրդ մը, քանի որ խմորումը տեսակ մը փտում է, և հետեւաբար անմաքրութեան խորհրդանշան։

Աշակերտներէն երկուքը՝ Պետրոս և Յովհաննէս Բեթանիայէն (ուր կը գտնուէր Յիսուս, Թերեւս Ղազարոսին տունը) քաղաք գացին իրրեւ ներկայացուցիչ առաքելոցին։ Գրան առնուտերը, ինչպէս Յիսուս գուշակած էր, և հիւրանոց մը խնդրեցին, բայց անիկա իրենց ուղղեցին աւելին տուաւ։ Տան մը մէջ հիւրի սենեակը գեղատարկին վրայ ցոյց սենեակ մը ըսել էր, որ բակին վրայ կը բացուէր։ Արեւելեան տուներուն մէջ մինչեւ ցարդ այսպիսի յարկաբաժին մը կը գտնուի, ուր կը ապրուստին գիշերային տանջանաւորութիւն խնդրող օտարականներ, բուն ընտանեկան շրջանակէն անջատ։ Ակնարկուած մարդը կուտայ ա՛չ թէ բակին վրայ նայող այդ սենեակը, այլ վերնայարկը, Ալիճա կոչուած, տան ամէնէն լաւ և ամէնէն կարեւոր սենեակը, տան հեւեը քաշուած, որ երկու առաւելութիւն ունէր, թէ առանձին կը մնար Յիսուս իրենցներուն հետ. և թէ անոր սանդուխը դուրսի կողմէն էր առանց տունին մէջէն անցնելու։ Ամէն կերպով յարգուած էր ան, այսինքն աւլուած, մաքրուած, և կարգի դրուած օտարին համար։ Մինչեւ հիմակ իսկ, ամէնէն աղքատ հրէական ընտանիքը ընդհանրապէս Պասեքի առթիւ կը ծեփէ տանը պատերը, կտերը կը մաքրէ և ամէն բանի նոր երեւոյթ մը կուտայ։

Յիսուս Բեթանիայէն ճամբայ ելաւ կէս օրէ վերջ և վերնատունը հասաւ գրեթէ իրիկնամուտին, այսինքն հինգշաբթի ժամանակին Պասեքը ուտելու համար։ Նստան ցած սեղանի մը երեք կողմերը, արեւելեան սովորութեան համեմատ, տաքերնին ոչ թէ սեղանին տակ, այլ դուրս տարածուած, իրենց ձախ թեւին վրայ յենած, որպէս զի աջը ազատ ըլլայ ուտելու համար։ Սեղանին ամէն կողմը բարձ կամ ներքնակոց դրուած էր։ Մինչեւ հիմա Արեւելքի մէջ, ընդհանրապէս հացի սեղանները մէկ-երկու տաք միայն բարձր են գետնէն, կոմնակին նստողներուն դիրութեան համար։

Երբ միասին նստելու վրայ էին, աշակերտներուն մէջ վէճ մը ծագեցաւ թէ ո՞վ եր իրենցմէ մեծը։

Աւետարաններուն վաւերականութեան փաստերէն մին ալ ա՛յն է թէ զանոնք գրողները բնաւ չեն ծածկեր իրենց տկարութիւնները, պզտիկութիւնները։ Նոյն իսկ այս հանդիսաւոր ժամուն վէճ կը հանեն թէ ո՞վ է ամէնէն մեծը, հաւանաբար պատուոյ տեղերուն և Յիսուսի ամէնէն աւելի մօտ նստելուն վրայ։ Ակէց դա, իրենցմէ ո՛չ մին կ'ուզէր յանձն առնել ըստ օտարութեան ընկերներուն փոշոտած տաքերը լուալու ծառայական պաշտօնը։ Քանի մը նախորդ պարագաներու մէջ Քրիստոս ունենալ, վերկոխուածներու ձեռքը առած փոշոտ յարձակիլ անձանօթին վրայ, որպէս թէ թշնամի մը եղած ըլլար ան։ Եւ տակաւ վայրկեան մը հաք զինաթափ եղաւ ու հրաղէնը սեղանին վրայ դնելով,

—Դո՛ւք էք, տիրելի Վիլֆրիտ, գաղջեց. ճիշդ ժամանակին եկաք, հրամմեցէք։

Մր. Վիլֆրիտ փոյթ մարդու մը պէս մինչեւ գետին խոնարհեցաւ ու հաքը երկու ձեռքերը դէպի վար կախած, չիբ չիտակ կեցաւ Ճէյմսի առջեւ։

Մր. Վիլֆրիտ միջահասակ և խիստ նիհար ու վոխ մէկն էր։ Անձնական շահը ամէն բանէ կը նախադասէր, խնայողութիւնը ծայր աստիճանին հասցուցած էր և դրամը պաշտելու աստիճան կը սիրէր։ Մէկ խօսքով դրամի և գծի մարդ մը էր իր ամբողջ էութեամբը։ Երկար տարիներէ ի վեր բարեկամն էր Սբ Ճէյմսի, որուն դրամները կը անտեսէր ու պիտոյքները կը մատակարարէր։ Ինքը արդէն բնականէն խիստ բարեկիրթ մէկն էր, որ Սբ Ճէյմս Կուպիի նման մեծանարուստ յանձնորդներու առջեւ ծայրայեղութեան կը տանէր փափկանկատութիւնն ու կենցաղագիտութիւնը ու արձանի նման չիտակ կեցած անոր հրամանները կը սպասէր։ Միշտ սեւեր կը հագնէր առաջէն մինչեւ գլուխը։ Բնաւ անվայել բառ մը չէր արտասաներ. շատ քիչ կը խօսէր և ամէն անգամ որ պարբերութիւն մը արտասանէր, կարծես կը կշռէր անոր իւրաքանչիւր բառը։ Այսու ամենայնիւ վերջին ծայր պարկեշտ էր և ուղղամիտ։ Ցաճախորդներուն հանդէպ բնաւ ոճ է անիրաւութիւն չէր ցոյց տար և երբ անոնց ներկայանար կը համակերպէր յանձնորդներուն զգացումներուն։ Եթէ արտաւմ տեսնար զանոնք, ինքն ալ տխուր ձեւ մը կ'առնէր. իսկ եթէ զուարթ գտնէր, ինքն ալ խնդաւետութեամբ կ'երեւար։ Վերջապէս արտաքսոյր մէկն էր Մր. Վիլֆրիտ, որ իր սարսրնակութիւններուն համար յաճախ ծիծաղելի կը դառնար։

Այն օրը խիստ տխուր դէմքով մը մտած էր Սբ Ճէյմս Կուպիի քով, և եթէ կապոյտ ակնոցներ չունենար անպատճառ պիտի կարծուէր թէ ուշքերը արցունքոտած են և սիրտը թունդ եղած։ Գործի մարդոց յատուկ պարզութեան, դոր սովորաբար անուին տակ կը կրէր, դրսեւորեցաւ վրայ զեռեցաւ ու երիտասարդին առջեւ նստելով, թաշկինակովը սկսաւ քրտինքները սրբել, չմոռնալով նաեւ աչքերուն ալ տանիլ մերթ ընդ մերթ։

Քրիստոնեայք ա՛րքան պէտք ունին նմանելու իրենց փրկչին, իրարու հանդէպ տանելով սէր և համակրութիւն, որ ամբողջ քրիստոնէութեան ոգին է։ Դրամը, հանգիստը, հարթաւը պէտք է գործածել մասամբ մը եւս կարօտեալներուն, հիւանդներուն և անկարողներուն ի նպաստ։ Սէրը կը սրբացնէ կեանքը, և առնելի կ'ընէ կեանքին դժուարութիւնները։ Նոյն ինքն սէր է Աստուած, և այս գաղափարին վրայ տարածուած քրիստոնէութիւնը հաւատարիմ պահերը կ'ըլլայ աստուածորդուոյն կազմած հաւաքին։ Սէրը նուազ մեզանչական կ'ընէ մեզ, կամ, երբ մեզանչենք, մեղ նորէն կը մօտեցնէ առնոր որմէ մեղքը միշտ կը բաժնէ մեզ։ Յիսուսի համար անուշաւած սէրը կեղծ է և արեւասակեալ, եթէ հիանդնելուն, և կարօտեալներուն վրայ չտարածուի նոյն սէրը գործնականապէս։ Սէրը ծագկին բոյրն է, կենդանարար և զովացուցիչ օշարակը՝ զոր կը քամենք քրիստոնէութեան ողկոյզէն։ Ճշմարիտ քրիստոնէական սէրէն բղխեցան բարեգործական և աղքատասիրական հաստատութիւնները, հիւանդանոցները, անկեղանոցները, բարեգործութեան և ժողովուրդներուն սեղանները, զոր Յիսուսի կրօնը արժատացուց իր հաստատներուն մէջ, այլափոխելով հնութեան հեթանոսական աշխարհը։

Եթէ Յիսուսը կը փնտռենք այս ազնուական օրերուն, եթէ անով կը ազատուին մեր մտածումները, պէտք չէ վարանիլ, անոր պատկերն են եկեղեցւոյ անդամներէն կարօտեալները, չքաւոր հիւանդները, քանի որ ինքն էր որ ըսաւ թէ անոնց բան մը ընելով ինծի բան կ'ըլլաք։ Ան որ Յիսուսը կը ճանչնամ կ'ըսէ և ընկերին համար սէր չունի, սուտ է, կ'ըսէ Աստուած։ Գործնական սէրը հաւատքի սիրոյն արտափայլումն է, ամպին կայծերն անձրեւի բարերար շիթերը ծարաւի բնութեան վրայ հոսեցնող կայծն է, գիշերային մութը վանող ճառագայթն է։ Քրիստոնէական կրօնին հիմը սիրոյ ամուր ժայռին վրայ հաստատուած է, վերցուր սէրը, ժայռը կը փլրի և քրիստոնէութիւնը անկոս անուն մը միայն կ'ըլլայ, ունայն պաշտամունքներու արտաքնայարդար կառուցում մը, այսինքն վայելքներու մէկ տեսակը, զոր մարքելու և սրբացնելու համար միայն տեղի ունեցաւ Քրիստոսով սկսուած Տնտեսութիւնը։ Այլն վրայ Քրիստոս ուրբ անգամ խօսեցաւ.— «Հայր, ներե՛ անոնց որովհետեւ չեն գիտեր ըրածնին»։— «Իրա՛ւ կ'ըսեմ քեզի թէ ինծի հետ պիտի ըլլաս դրախտին մէջ»։— «Կի՛ն, ահա՛ քու զաւակդ... ահա՛ քու մայրդ»։— «Աստուած իմ ինչո՞ւ թողուցիր զիս»։— «Մարաւ եմ»։— «Ամենայն ինչ կատարեալ է»։— «Հա՛յր, քու ձեռքդ կը յանձնեմ հոգիս։

Հոգեվարքի յետին կէտին մէջ խօսուած այս բառերէն առաջինը ամբողջ քրիստոնէութեան հոգին և իմաստը իրեն մէջ կը պարունակէ։ Քրիստոս առ հասարակ կը ներէ իր թշնամիներուն, հետեւաբար կը սիրէ զանոնք։ Բոլոր առաքինութիւնները այս քրիստոնէական սիրոյ ակէն կը բղխին, որ նիզակին պատճառած վէրքէն կ'ազբերանայ կը յորդի մարդկութեան վրայ։ Ան որ ի կենդանութեան սիրեց, ահա կը սիրէ մինչեւ իսկ իր սիրածներուն ապերախտութեան զարհուրելի վայրկեանին։ Սիրելի մը հոգեվարքի բառերը յաճախ անոր ներքին սիրոյ կը յայտնեն։ Եւ մեր Տէրը յայտնեց զայն լիովին, և իր ա՛յնքան խնամքին փոխարէն սեր միայն կը պահանջէ մեզմէ, խաչին զոհը արդիւնաւորելով ազգասիրութեան գործնական օրինակներով։ Դրախտին մէջեղ տնկուած կենաց ծառը խաչն է, որուն պտուղն է սէրը, որ հրաշալի ճաշակով մը կը ժամանէ մինչեւ երկինք, ուրկէց կ'իջեցնէ հոգեւոր տիփանքի և զովացման ցօղեր։ Սէրը Աստուծոյ արքայութեան ամբողջ պատմութիւնն է, տառային կամ մեզմէն յաջորդական պատմութիւնը սիրեցեալ Յիսուսին խանդակաթ նպատակին առնչեւ, որ մեղրածորան կը հոսի, ապնապարին մէջ մանանայի ձեւով, քրիստոնէութեան մէջ աղքատասիրութեան, և հիւանդաց մասին հոգածութեան ձեւով։ Ամէն կարողութիւն և ամէն շարժարթ որ կունայ թրթռացնել սիրոյ մեղքէն վեր բարձրանալու երկնից արքայութեան՝ խաչէն կը ճառագայթէ որ ցոյց կուտայ մեզի թէ Աստուած պատրաստ է ներելու, բաւական է որ մենք սիրենք չքաւորը, կարեկից ըլլանք աղքատին։ Այս է Յիսուսի փրկագործութեան արժէքը, և ասով բան մը կրնայ արժել յաւիտենական կեանքին մեր հաւատքը։

* * *

Ընթրիքէն վերջ ամէնքն ալ երաւաղէմէն դուրս գային ընտանի պարտէզ մը՝ Զիթենեաց Լերան վրի զատրիարեւ վրայ, ուր տեղի ունեցաւ Գեթսեմանիի վշտալի տեսարանը, և յաղթանակը Անո՛ր՝ որ կ'աղօթէր։

Ուրբաթ կէս գիշերուան նոյն ժամէն մինչեւ արեւածագը Յիսուս անիրաւ դատաստանի մը ենթարկուեցաւ զանազան ձեւերով հրէական իշխանութեանց առջեւ։

Կայսերական տունը կը գտնուէր հանրաբար քաղաքին հարաւային արեւմտեան մասին վրայ, ճիշդ Դաւիթի գերեզմանին հիւսիսային կողմը։ Քրիստոս առաջին անգամ հոն տարուեցաւ նախնական քննութեան մը համար Անանա և կայափա քահանայապետներուն առջեւ։ Անանա նախորդն էր, իսկ Կայափա՝ իր աղգականը՝ բուն քահանայապետն էր։ Հոս գումարուեցաւ հրէական ծերակոյտը, հոս տեղի ունեցան նաեւ Պետրոսի ուրացումները։ Դատավարութեան մէջտեղն Պետրոս և Յովհաննէս տարին բակին մէջ էին, և սիւներուն շարքին մէջէն հրնային տեսնել լուսաւորուած սենեակին մէջ կատարուած դատավարութիւնը։ Այս միջոցին էր որ Պետրոս «ցորենի պէս մաղուեցաւ»։ Խուժանէն շրջապատուած, մատքէն պաշարուած, անձանօթ վառելիքներու մէջ, Պետրոս երեք անգամ ուրացաւ իր Տէրը, վերջին անգամ անիծելով և երդում ընելով։ Այսպիսի ընթացք մը անարժան էր աշակերտի մը։ Յիսուսի կողմնակի նայուածքը բառերու հասաւ մը ունելի պերճախօս էր, և Պետրոս դուրս ելնելով դառնապէս լացաւ։

Մերակոյտին առաջը հաւանաբար առաւօտեան դուրս չընուած էր, արեւմտեան պարապին հարաւային ծայրին մօտ։ Արշալոյսէն վերջ Յիսուս ներակոյտին առաջը տարուեցաւ կայսրապի բնակարանէն դատապարտութեան համար, որովհետեւ գիշեր առն դատավճիռ տալը ապօրինի էր։ Մերակոյտին առաջը ընդարձակ կիսաբոլորակ տարածք մը էր, սիւներու շարքով մը բակէն բաժնուած։ Կիսաբոլորակին աղեղին շուրջ նստած էին անդամները, իսկ դիմացի պարին կեդրոնը աթոռ մը վրայ բարձրած էր Կայափա, քահանայապետ և նախագահ։

Մերակոյտը կը բաղկանար 70 անդամներէ և նախագահէն. գլխաւոր քահանաները՝ այսինքն քահանայապետներ 24 դասակարգերուն պետերը. դպիրները՝ այսինքն եկեղեցական գրականութեան հմուտ ուսուցիչները. երէցները՝ որոնք ամէնէն աւելի ազդեցիկ աշխարհականներէն առնուած էին։

Հրէական Մերակոյտը մահուան արժանի գտաւ Յիսուսը, բայց իրաւասութիւն չունէր վճիռը գործադրելու. ուստի Յիսուսը կապկին և տարին Պիղատոսի առաջը, որպէս զի Յիսուսի դէմ վճիռ արտասանէ։ Պիղատոս կը գտնուէր հաւանաբար Անտոնիայի հռոմկական աշտարակին մէջ, որ հիւսիսային արեւմուտքէն դէպ էր տաճարին։ Ուրբաթ առաւօտ էր, կէս օրէն 4—5 ժամ առաջ։

Պիղատոսի համար կարեւորութիւն չունէր հրէական կրօնքին դէմ հայհոյութեան ամբաստանութիւնը։ Հրեայք զոյս գիտնալով տարբեր ամբաստանութիւններ ըրած էին Քրիստոսի դէմ։ Պիղատոս իմացաւ թէ անիրաւ են ամբաստանողները, և որովհետեւ Հրեայք չէին մտներ կապալա Պիղատոսի առաջը, այլ դուրսը բակը կը սպասէին, ինքը դուրս ելաւ և տեսակցութիւն մը ունեցաւ ամբաստանողներն գլխաւորներուն հետ և ներս մտնելով Յիսուսի առաջին հարցուց թէ իրա՞ւ են ամբաստանութիւնները։ Երկրորդ խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ Յիսուսի հետ։ Ինքն ալ ուրացաւ թէ թագաւոր է։ Ասոր վրայ Պիղատոս ելաւ դուրս և ըսաւ հրէաներուն թէ չեմ գտներ մեղք մը։ Հրեայք ամբաստանեցին զանազան մեղադրանքներով։ Պիղատոս նորէն ներս մտաւ Յիսուսի հետ։ Ասոր վրայ Յիսուս ելաւ դուրս և ըսաւ թէ ես ճշմարտութեան համար եկայ աշխարհ։ Ասոր վրայ Պիղատոս ելաւ դուրս և ըսաւ թէ ես

գանգութիւն մը ունեցաւ Պիղատոս ատեանէն դուրս Հրէից հետ, որոնց հրապարակաւ յայտնեց Յիսուսի անմեղութիւնը։ Զոյն մահուան դատապարտելու փոխարէն չէր գտած, այլու հանդերձ, չէր ալ ուզեր Հրէից դիւրազածութիւնը վիրաւորել ազատ արձակելով զայն։

Ուստի Յիսուսը ղրկեց Հերովդէսին անոր դէմ վէճ ասալու անիրաւ պարգայէն օձիքդ ազատելու համար։ Հերովդէս նոյն չենքին միւս մասին մէջ կը գտնուէր հուանաբար։ Հէրովդէս և իր մարդիկը ծաղրեցին Յիսուսը, և հնդնելու համար փառաւոր զգեստներ հագցնելով Պիղատոսին ղրկերին։ Պիղատոս հակցաւ ասով Հերովդէսի համամտութիւնը ամրապնդելու հետ, և վերջին ճիգ մը ալ ըրաւ ազատելու Յիսուսը։ Ամէն տարի Պասեքի ատենն սովորութիւն էր որ Պիղատոս մէկ մը ընէր։ Այս պարագային օգուտ քաղելով, Հրէից առաջարկեց ընտրութիւն մը ընել Բարաբբաի և Յիսուսի միջև, որպէս հեռու գիտէր թէ «առ նախանձու մատնեցին զնա»։ Պիղատոս գիտեր թէ մէկ շաբաթ առաջ ամբողջ ժողովուրդը Ովսաննայով ընդունած էր Քրիստոսի ժամանումը Երուսաղէմի մէջ, ուստի կը յուսար որ Յիսուսը պիտի ընտրեն։ Բայց Պիղատոսի այս ծրագիրն ալ չյաջողեցաւ։ Արդարութեան պարզ գործը միայն մնացած էր։

Այս միջոցիս էր որ ատկոյն Պիղատոսի կինը մարդ զրկելով իր ամուսնին, կ'իմացնէր անոր թէ իր երազին մէջ յայտնուած է որ Յիսուս արդար մարդ մըն է, և կը պաղատէր որ ազատ արձակուի անիկա։

Ասոր վրայ Պիղատոս դարձաւ հարցուց հրէից. «Ի՞նչ կ'ուզէք որ ընեմ Յիսուսը»։ Հանդիսատեսի դատաւորը պէտք չուզէր Հրէից կարծիքը հարցնելու իր ընելիքին համար, բայց միտ մըն էր ան իր կողմէ Յիսուսը ազատելու իր կնոջ երազին վրայ։ «Խաչը հանէ՛ զայն», ընդհանուր էր աղաղակը։

Պիղատոս ուզեցաւ անգամ մը ալ ձեւ մը բանեցուց կարծիքները փոխելու համար, ջուր առաւ և ձեռքերը լուաց բազմութեան առջև, բայց ի զուր։ գիտենք թէ ի՞նչ պատասխանուեցաւ իրեն։

Ինքնագիր փոքր մըն ալ։ Պիղատոս գանգուծել տալու Յիսուսը հռոմէական ատակոնի խարազանով, որուն հիւսուածքին մէջ կապարի, բեւեռի և ոսկորի կտորներ կային։ Թերեւս բաւական ըլլա ժողովուրդին սիրտը յուզելու համար, որպէս զի այս պարիսը բաւ համարուի փոխանակ խաչելութեան։ Ոչինչ օգնեց սակայն։

Խաչելութեան պատասխանատուները իր էատարուէին արդէն։ Անտանիայի աշխարհակալն տիւր թափորը ելաւ։ Առջևէն կը տարուէր ամբաստանութիւնը։ Ետեւ չորս հոգի իրենց գլխաւորին հետ մտրճը և գամերը բռնած կը տանէին Յիսուսը՝ որ ըստ սովորութեան խաչը կը կրէր որուն վրայ պիտի տառապէր։ Անոնցմէ վերջ ալ կուգային երեք ուղղակներ, իրարանցիրը իր խաչը չուկած և չորս հոգիով չշրջապատուած։

Անտանիայի աշխարհակալն մինչեւ Գողգոթա հետաւորութիւնը գրեթէ երրեք քառորդ ժամն է։ Թափորը առաջին անգամ շարժեցաւ դէպի արեւմուտք Զարչարանաց Ճամբայ կոչուած տեղէն, և յետոյ բռնեց Դամասկոսի դուռը տանող ճամբան։ Այս դուռնէն արեւելք դարձաւ քաղաքին հիւսիսային պարիսպին երկայնութեամբ, հիւսիս և արեւմուտք մտնուածապատ չեղում մը ըրաւ փոխանակի մինչեւ որ հասաւ Գողգոթայի արեւմտեան և ամենարարձր գագաթը։

Սերպոյի կաթոլիկ եկեղեցիներէն չատերուն մէջ գրեթէ երիվեցեակ պատկերներու շարք մը կայ, որոնք կը ներկայացնեն իրական և ենթադրական տեսարանները այդ ճամբորդութեան՝ սկսեալ Անտանիայի Աշխարհէն մինչեւ Գողգոթա։ Այս պատկերները էր կէս ուին կայանք Խաչի։ Անվերջ մայր եկեղեցիին պատկերներուն շարքը չատ դեղեցիկ են։ Առանձ Քրիստոսի մարմնաւոր տկարութեան և յոգնութեան ժողովրդային գաղափարը կը ներկայացրեն։ Մէկ պատկերին մէջ Քրիստոս կեցած է հանդարտ և ուղիղ, միւսին մէջ խաչին ծանրութեան տակ կը կքի, ուրիշի մը մէջ կ'ինայ բեռան տակ։ Ճամբորդութեան այս շրջանին է որ Կիւրենացի կամ Ափրիկեցի Սիմոն, որ դիպուածով կ'անցնէր անկէց, կեցուցին և պարտաւորեցին խաչը տանիլ Քրիստոսի հետեւէն։

Գողգոթա, որ կը նշանակէ գանկ, այսպէս կոչուած էր իր ձեւէն։ գանկի կերպարանքով բլրակ մը։ Երուսաղէմի Դամասկոսի դուռնէն երկու հարիւր եարտա դուրս կայ կղզիացեալ, ատկոյ կրաքարէ բլուր մը, իր շրջագիծով գլխու մը ձեւը ունի, և 60 ոտք բարձր։ Իր զուգահեռական երեսին վրայ զարմանալի կերպով գանկի մը կը նմանի։ Երկու փոքրած ակնակապիճները առանց ատիկ։ վար կախուած ճակատը, քթին գիծերը, բերանը և ծնօտը օրշակի կը տեսնուին։ Կոնիպարդ ալ է։ Գողգոթայի գագաթը կայ քարերով լեցուած հոր մը։ Սովորութիւն էր խաչեալները թաղել խաչին տարբար։ Այս հորը լեցուն է ոսկրոց կմախքներով և ոսկրներով։ Երկրաչարժ մը երկուքի բաժնած է այս ամուր ապառաժը։ Գարնան Գ զատիկ Թատրի նման կ'ըլլայ անմոռներով և «Գողգոթա» կոչուած ծաղիկով, որոնք ոսկեայ կերպարը կը ծածկեն։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ԱՑՆԹԱՊԻ ՔՐՈՆԻԿ

ՄԵՐ ԱՌԱՋԱՐԸ

Անցեալները Բիւզանդիոնի մէջ հրատարակուած «Եպիսկոպոսական մամլը» վերնագրով յօդուածին հեղինակը՝ Ա. Ն. Նազար, իր անձերի ապացոյցներուն դէմ Մանզուկիի 1397 թիւին մէջ մեր ցուցուցած անհերքելի իրողութիւններն ու օրինական ապացոյցները չհամարձակուիլ զարնելով, բան մը իսուած ու գրած ըլլալու սիրոյն համար կրկին ձեռք կ'առնէ խնդիրը նոյն թերթին մէջ, ու այս անգամ ալ նորէն կ'ապացուցանէ մեր առաձգական ըմբռնումը իր նկարագրին և ուղղամտութեանը վրայ։ Ուղղամտութիւն, զոր չէ կարելի սպասել անշուշտ՝ ասաք էր իրա ներկայացնելու ճիգ թափող նկարագիրէ մը։ Մենք Գ. Արմենակ Նազարէթեանի առջի գրութիւնը ապացուցանելու արդիւնք տեսնելու ներողամտութեամբ՝ խնդրած էինք իրմէ Գաւառական ժողովին ԺԲ. նստին դիմել, որպէս զի հոն որոշումները կարդալով փարատէր իր անտեղի կասկածները, ու ստացողց տողերով չլեցնէր Բիւզանդիոնի էջերը, եթէ նոյն ինքն այս վերջինը ի չարն գործածելու ելլեր իր նուիրական պաշտօնը։ Կ'երեւի որ Գ. Նազար իր ապիրատութեան մէջ խարխափելու լաւագոյն դիտաւորութեամբ՝ քննել չէ ուզած այդ որոշումները, և կամ հաւանաբար հոն դիմելով մերժուած է իր խօսքին կշիռը կորսնցուցած մէկը, և իրր իրեր յեղաբեղ ճամարտակ ունենալուն մը։

Սկսինք կարեւոր կէտերու լուսաբանութիւններուն։

Ներկայ Առաջնորդին ընտրութեան պարագաները յիշելու ատեն Նազար կ'ըսէ. «դիւրութեամբ երբաս ինքզինքը առաջնորդ ընտրել տալ ուր որ հանդիպեցաւ»։ Կուսակրօն մը որ ինքզինքը դիւրութեամբ երնայ Առաջնորդ ընտրել տալ ուր որ հանդիպի, արժանիք կամ կարողութիւն մը ունի ըսել է։ Եթէ Առաջնորդը արժանիք չունի, ինչո՞ւ ուրեմն առաջին առթիւ «գոնութիւն և փառաւանութիւններով» իր համախոհները, իր լուրջ ու պատուաւոր անձնաւորութիւնները, իր դիրքի տէր մարդիկը — որոնց սորագրութիւնները դեռ թարմ են — ձեռնարկեցին ընտրել առաջնորդը — իր ըստ բառերով — առանց օրինական կարեւոր ձեւակերպութիւնները լրացնելու։ Առաջնորդը եթէ արժանիք մը ունէր որ ընտրիչին, ինչո՞ւ այսօր ափեղփեղ խօսուրատուքներով մաքէր պղտորելու կը ջանայ Գ. Նազար։

Իր և իրեն նման խարխոյներու նը կարագրին ու սկզբունքներուն այն անկեալ վիճակը հասկնալը դժուարին չէ ատկոյն, իրենք կը կարծէին թէ Առաջնորդին մինչեւ պիտի կրնային նկեղ. և կրթական իրենց ամէն էնթրիքները յաւալ քշել ուանց այլի առնելու ու նենալու ժողովրդեան օգուտը։ Սակայն մեծ յուսախաբութիւն։ Երբ յանձին Առաջնորդին ուղղամիտ, պաշտօնին գիտակից, գնուն նպատակները ձաղեղ ու իրաւարար մէկը գտան, խնդիրը փոխեցին ու ոսկան արելու ջանալ իրենց պաշտածը, զա՛ւր ջանքեր։ Արդէօք Մարայի տիպար ու անբասիր կուսակրօնը (որ ինչպէս կը լսենք երկու տիպեր ի վեր հրաժարած է) և կամ «Լոյս» Կրոնաթերթին անզուգական խմբագիր Բարգէն վարդապետը Այնթապի մէջ Առաջնորդ կամ Եպիսկոպոս տեսնելու մարմաջովէ որ այս հիգերը կը թափուին։ Մենք սոյն մարմաջը քմծիծաղով մը չնորհաւորելով հանդերձ խոնարհաբար կը խնդրենք Մարայի տիպար Հայր Սուէն որ այս կարգի անձանց անարկի ջանքերուն գոնացում չտայ, ու եթէ Մարայը իր եկեղեցական գործունէութեան առնչ սահմանափակ կը գտնէ որ հրաժարած է, թող հանի նորէն Սղեղդի պէս թեմ մը ընտրել և կրօնական գործունէութեան շրջանակը ընդարձակել։ Նոյնպէս խորխորին ակնածանք դիտել կուտանք Այնթապի Բարգէն Հայր Սուին ալ որ փոխանակ Այնթապ գալու համար Նազարի ու իր համախոհներու պէս պաշտպաններ ու գործակիցներ փնտռելու, ուելի աղէկ կ'ընէ եթէ իր նախկին առաջնորդութեան մէջ ցուցուցած վարչագիտական ապիկարութիւնները սրբագրէ, դրամական զեղուելները պարտէ, ինչ ինչ էջերու մէջ վարդապետական անմեղդ մեկնաբանութիւնները ձգելով, հայ եկեղեցիոյ ուղղափառ դաւանութիւնները սորվի ու իր չնչաբարիկ քարոզները ու քարոզ գիրքերը քնելու միջոցներ խարի,

Փոխանակ Նազարի գրանները մի առ մի հերքելով տաքերը երեսուն հանելու պատասխան Օրթերթիդ ուզէ էջերը գրաւելու, կը խնդրենք յօդուածագրին որ եթէ ուղղամիտ է ու անկողմնակալ, թող հանի իրաւացի փաստերով հերքել լեռագայ էջերը։

Ա. Ինք կ'ըսէ թէ Գաւառ. ժողովին մէջ բարոյական վարձատրութեան խօսք չէ եղած։

Ընդհակառակը մենք կը պնդենք թէ, ժողովը Դեր. Առաջնորդին բարւոք պաշտօնավարութեանէն գոհ որոշած է բարոյական վարձատրութիւն խնդրել յանձին Առաջնորդ Հօր Ն. Ս. Օծութիւն Կիւրեղ Ս. Կաթողիկոսէն. այսն որոշումը բացարձակապէս իրողութիւն է։

Բ. Այս որոշումը և չնորհակալութիւնը ոչ թէ ձեւական կամ ի հարկի բան մըն է, այլ գիտակցաբար և ինքնարերաբար կատարուած գործ մըն է ժողովին մէջ ներկայ գտնուող բոլոր անդամներուն առարգրութեամբ. դիմել արձանագրութեան։

Գ. Նիկողեցական և թէ աշխարհական անդամներէն և այ մին հակառակ կարծիք կամ տարբերութիւն չեն ըրած այն չնորհակալութեան ու բարոյական վարձատրութեան գրին մասնացանելուն նկատմամբ, Նազար եթէ ուզղամիտ է թող յանձնէ անուանէ ու բացէ ի բաց ելնէ դժգոհութիւն յայտնող եկեղեցականին և աշխարհականին անունը։

Դ. Առաջնորդը իր ամսականները գանձելու համար % 20 տոկոսաւոր փոխառութիւն մը կնքել ուտեր է կ'ըսուի, բոլորովին սուտ ու զրպարտութիւն է. Առաջնորդ Հօր ամսականէն մնացած չէին գումարը, Տնտեսական Խորհրդոյ Գանձապետ Եսվէփ էֆ. Սահակեան իր քսակէն վճարեց ի հաշիւ Տնտեսականի. թող հանի այս սուտը իրեն խօսողին անունը յիշել։

Կը հրաւիրենք Նազարը հերքել սոյն չորս կէտերը, ու իր ըստ ծերը ապացուցանել բանաւոր փաստերով ու պաշտօնական անձերու սորագրութեամբ։ Այսօր մինչեւ անգամ իր ակնարկած եկեղեցականն ու աշխարհականը ու վարչական ժողովներուն բոլոր անդամները ցուցեալ կը յիշեն թէ Նազարին գրութիւններ պարզապէս զրպարտութիւններ են, ու երբէք պատիւ չեն բերեր սուտագրողին։

Ու ամէնէն յետոյ քանի որ Նազար գրեր է թէ, «եթէ ըստ ծերս մի առ մի չկարենամ հաստատել յետս կեցում կ'ընեմ ինչ ձեւով որ փափքին,» կ'առաջարկենք իրեն դրական յետս կոչում մըն ալ ընել յետագայ ձեւով։

Մենք երկու օտ. տակի կը դնենք «Մանզուէլի Գաս. Խմբագրութեան արամադրութեան տակ. ինքն ալ թող հանի «Բիւզանդիոն»ի տրամադրութեան տակ դնել նոյն գումարը. եթէ կրցու ազատանալ վերոյիշեալ չորս կէտերը օրինական փաստերով, մենք մեր կողմէն պիտի նուիրենք նոյն գումարը Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցին, իսկ եթէ չկրցու, ինքը թող նուիրէ 2 տակին յիշեալ հաստատութեան, ու անգամ մըն ալ այսպիսի սուտերով ու զրպարտութիւններով բեռնաւորուած հրապարակ չնետուի։

ԹՊԹԱԿԻՑ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՎԵՍՈՒՎԻ ԲՈՐԲՈՔՈՒՄԸ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

Իտալիա դարձեալ բնական տարերքու սահելի աղէտքի մը առջև կը գտնուի։ Վեսուվի բորբոքումը, որ մէկ շաբաթ ասաջ սկսած էր, շարաթէն ի վեր հրաժարած է) և կամ «Լոյս» Կրոնաթերթին անզուգական խմբագիր Բարգէն վարդապետը Այնթապի մէջ Առաջնորդ կամ Եպիսկոպոս տեսնելու մարմաջովէ որ այս հիգերը կը թափուին։ Մենք սոյն մարմաջը քմծիծաղով մը չնորհաւորելով հանդերձ խոնարհաբար կը խնդրենք Մարայի տիպար Հայր Սուէն որ այս կարգի անձանց անարկի ջանքերուն գոնացում չտայ, ու եթէ Մարայը իր եկեղեցական գործունէութեան առջև սահմանափակ կը գտնէ որ հրաժարած է, թող հանի նորէն Սղեղդի պէս թեմ մը ընտրել և կրօնական գործունէութեան շրջանակը ընդարձակել։ Նոյնպէս խորխորին ակնածանք դիտել կուտանք Այնթապի Բարգէն Հայր Սուին ալ որ փոխանակ Այնթապ գալու համար Նազարի ու իր համախոհներու պէս պաշտպաններ ու գործակիցներ փնտռելու, ուելի աղէկ կ'ընէ եթէ իր նախկին առաջնորդութեան մէջ ցուցուցած վարչագիտական ապիկարութիւնները սրբագրէ, դրամական զեղուելները պարտէ, ինչ ինչ էջերու մէջ վարդապետական անմեղդ մեկնաբանութիւնները ձգելով, հայ եկեղեցիոյ ուղղափառ դաւանութիւնները սորվի ու իր չնչաբարիկ քարոզները ու քարոզ գիրքերը քնելու միջոցներ խարի,

Փոխանակ Նազարի գրանները մի առ մի հերքելով տաքերը երեսուն հանելու պատասխան Օրթերթիդ ուզէ էջերը գրաւելու, կը խնդրենք յօդուածագրին որ եթէ ուղղամիտ է ու անկողմնակալ, թող հանի իրաւացի փաստերով հերքել լեռագայ էջերը։

Ա. Ինք կ'ըսէ թէ Գաւառ. ժողովին մէջ բարոյական վարձատրութեան խօսք չէ եղած։

Ընդհակառակը մենք կը պնդենք թէ, ժողովը Դեր. Առաջնորդին բարւոք պաշտօնավարութեանէն գոհ որոշած է բարոյական վարձատրութիւն խնդրել յանձին Առաջնորդ Հօր Ն. Ս. Օծութիւն Կիւրեղ Ս. Կաթողիկոսէն. այսն որոշումը բացարձակապէս իրողութիւն է։

Բ. Այս որոշումը և չնորհակալութիւնը ոչ թէ ձեւական կամ ի հարկի բան մըն է, այլ գիտակցաբար և ինքնարերաբար կատարուած գործ մըն է ժողովին մէջ ներկայ գտնուող բոլոր անդամներուն առարգրութեամբ. դիմել արձանագրութեան։

Գ. Նիկողեցական և թէ աշխարհական անդամներէն և այ մին հակառակ կարծիք կամ տարբերութիւն չեն ըրած այն չնորհակալութեան ու բարոյական վարձատրութեան գրին մասնացանելուն նկատմամբ, Նազար եթէ ուզղամիտ է թող յանձնէ անուանէ ու բացէ ի բաց ելնէ դժգոհութիւն յայտնող եկեղեցականին և աշխարհականին անունը։

Դ. Առաջնորդը իր ամսականները գանձելու համար % 20 տոկոսաւոր փոխառութիւն մը կնքել ուտեր է կ'ըսուի, բոլորովին սուտ ու զրպարտութիւն է. Առաջնորդ Հօր ամսականէն մնացած չէին գումարը, Տնտեսական Խորհրդոյ Գանձապետ Եսվէփ էֆ. Սահակեան իր քսակէն վճարեց ի հաշիւ Տնտեսականի. թող հանի այս սուտը իրեն խօսողին անունը յիշել։

Կը հրաւիրենք Նազարը հերքել սոյն չորս կէտերը, ու իր ըստ ծերը ապացուցանել բանաւոր փաստերով ու պաշտօնական անձերու սորագրութեամբ։ Այսօր մինչեւ անգամ իր ակնարկած եկեղեցականն ու աշխարհականը ու վարչական ժողովներուն բոլոր անդամները ցուցեալ կը յիշեն թէ Նազարին գրութիւններ պարզապէս զրպարտութիւններ են, ու երբէք պատիւ չեն բերեր սուտագրողին։

Ու ամէնէն յետոյ քանի որ Նազար գրեր է թէ, «եթէ ըստ ծերս մի առ մի չկարենամ հաստատել յետս կեցում կ'ընեմ ինչ ձեւով որ փափքին,» կ'առաջարկենք իրեն դրական յետս կոչում մըն ալ ընել յետագայ ձեւով։

Մենք երկու օտ. տակի կը դնենք «Մանզուէլի Գաս. Խմբագրութեան տրամադրութեան տակ. ինքն ալ թող հանի «Բիւզանդիոն»ի տրամադրութեան տակ դնել նոյն գումարը. եթէ կրցու ազատանալ վերոյիշեալ չորս կէտերը օրինական փաստերով, մենք մեր կողմէն պիտի նուիրենք նոյն գումարը Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցին, իսկ եթէ չկրցու, ինքը թող նուիրէ 2 տակին յիշեալ հաստատութեան, ու անգամ մըն ալ այսպիսի սուտերով ու զրպարտութիւններով բեռնաւորուած հրապարակ չնետուի։

ԹՊԹԱԿԻՑ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՎԵՍՈՒՎԻ ԲՈՐԲՈՔՈՒՄԸ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

Իտալիա դարձեալ բնական տարերքու սահելի աղէտքի մը առջև կը գտնուի։ Վեսուվի բորբոքումը, որ մէկ շաբաթ ասաջ սկսած էր, շաբաթէն ի վեր կիրակի լուսնալու գիշերը ա՛յնքան սասկութեան մը հասաւ, որ մինչեւ հիմա պատմութեան մէջ արձանագրուած հրաբխին ուերիւ ազդեցութեան չրջանակը գերազանցեց։ Լեռան վրայ նոր հրաբերան բացուեցաւ. որմէ լաւա ժայթքեց ահելի հոսանքներով զանազան կողմեր։ Հսկայական բազավառ քարեր մինչեւ հաղար մէթր բարձրութեամբ նետուեցան, մխիրի խիտ անձրեւ մը հոսեցաւ Վեսուվի սասրոտը գտնուած գիւղերուն վրայ, ընկերացած ասատիկ երկրաչարժներու, որոնց պատճառաւ շատ մը գիւղերու չէնքերը խորտակուեցան։

Աղէտքը չի սպառնար Նաբոլի քաղաքին, բայց Վեսուվի հարաւային և արեւմտեան կողմը գտնուած բոլոր վայրերը մինչեւ ծովեղերք — Թորրէ Անունցիաթա, Պոմբէիրքազէ, Օթ. Թաեանա, Թորրէ Տել Կրէքօ, Ռէգին Նա, Բորթիլի, Սանթ Անասթասիա և ասանց մէջտեղը գտնուած գիւղաքաղաքներ — լաւայի հոսանքին տակ թաղուելու վտանգին մէջ գտնուեցան։ Շատ տեղեր մարդիկային բնակարաններ արդէն ծածկուած են լաւայով։

Ահա այս տեղերին վրայ տեղուած հեռագիրները Նաբոլին։ —

Ապրիլ 8, առաւօտ. — Վեսուվի գործունէութիւնը կեդրոնական հրաբերանին մէջ նորագոյն ասատկութեամբ մը սկսաւ։ Բացի սիւները մինչեւ 150 մէթր կը բարձրանան։ Պայթումներուն կը հետեւին երկրաչարժներ Վեսուվի սասրատ գտնուած գիւղերուն մէջ։ Երկու ասատիկ ցնցումներ նոյն իսկ Նաբոլիի մէջ խորտակեցին չատ մը տուներու հիմ պատերը, այնպէս որ չատ մարդիկ փողոցները փախան։

Օթթաեանոյի բնակիչները եկեղեցին ապաստանեցան։ Կեդրոնական հրաբերանը հրաչէկ մարմիններ կը նետէ օդին մէջ մինչեւ 500 մէթր բարձր։

Վեսուվի դիտարանին տնօրէնը կը ծանուցանէ թէ Վեսուվի բորբոքումը արտասովոր ծաւալ մը ստացած է։ Երէկ և առջի գիշեր հեռագրատան ասատ կացաւ։ Դիտարանին չրջակայքը բոլորովին ծածկուած է լաւայով։ Բացեղէն անթիւ մարմիններ ներսերէն վեր նետուին մինչեւ 800—1000 մէթր։ Երկրաշարժի ցնցումները նշանակող գործիքները կատարելու վտանգի մէջ են։ Հարկ եղած է դիտարանը թողուլ։

Օթթաեանոյ, Բոչիսմարինօ և Սօմմա վեզուվիանա արդէն թափուր եղած են իրենց բնակիչներէն։ Պոմբէիրքազէի կեդրոնին մէջ նոր հրաբերան մը բացուած է։ Սանթ Անասթասիայի մէջ սարսափէլի քարեր վար թափեցան ասատիկ ցնցումներով։ Բնակիչները փախան։ Հարաւարեւելեան Նաբոլի կ'ասպատանին։ Զինուորական իշխանութիւնք 10,000 պարէն բաշխեցին։ Նաւահանգիստին մէջ գտնուած բոլոր նաւերը չորգիի վրայ են։ Կէս օրէ վերջ չատ մը առագաստանաւեր քանի մը հարիւր փախստականներ բերին դարձեալ Նաբոլի։

Թէրցենեօ և Պոչիոբրքազէ լաւաի տակ ծածկուած են։ Թորրէ տել Կրէքօ վտանգի մէջ է, ինչպէս նաև Բորթիլի, որուն բնակիչները Թրամբէլլով Նաբոլի կ'ապաստանին։ Սան Սեբաստիանօ և Թորրէ Անունցիաթա ևս վտանգի մէջ են։ Ավելէլնօ քաղաքը կատարեալ մութի մէջ է փոչիին պատճառաւ։ Բնակիչները սարսափահար եկեղեցիները ապաստանած են։

Լաւան Պոչքօը թաղէն կը հոսի Թորրէ Անունցիաթայի կողմը, 7 մէթր բարձր և 400 մէթր լայն, Ամբաչէն զինուորները կ'աշխատին ջրանց մը բանալ անոր առջև մինչեւ ծովը։ Հեռաձայնի և հեռագրի բոլոր գործիքները խորտակուած են։ 10000 հոգի Նաբոլի ապաստանած են, ուրիշներ մօտակայ գիւղեր։ Մոխիրն ու կազերը կը դժուարացնեն զինուորներուն աշխատութիւնը։ Եկեղեցական զանգակները կը հնչեն, մարդիկ կուլան կ'աղաղակեն, զինուորները միայն կ'աշխատին լուռ և գերմարդկային եռանդով։ Հովը մոխիրները կը քշէ Բենեվենդի վրայէն մինչեւ Ապուլիա։ Բենեվենդի և Ֆոկիայի մէջ մութը նստած է երեքէն մինչեւ հինգ սանթիմէթր բարձր,

ԱՊՐԻԼ 9Ի ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ՆԱԲՈԼԻ, 9 Ապրիլ.—Թագաւորը և Թագուհին այցելելու Թորրէ Անունցիաթան, և հակառակ փողոցներուն մոխիրով ծածկուած ըլլալուն օթոմոպիլով գացին մինչեւ Օթթաեանօ։ Մնացեալ բնակիչները խանդավառ ազատութեամբ ընդունեցան արքայական ամուլը։ Հակառակ չատ գէշ օդին Թագաւորը և Թագուհին չարունակեցին իրենց օթոմոպիլի աշչաը մինչեւ Վեսուվի չրջակայ գիւղամասերը։ Խիստ ամպ մը կը ծածկէր հորիզոնը։ Վեսուվ չի տեսնուիր։ Կառքերը և այրերը փախչողներով լեցուն կ'անցնէին կարգաւ, եղկելի տեսարան մը պարզելով։ Զինուորները լապտերներով կ'աշխատին Բիքիոյի մէջ, այսու հանդերձ կառարեալ մթութիւն կը տիրէ։ Աւաղի և մոխիրի փոթորիկը չնչաւորութիւնը էր դժուարացնէ։

Փոդոցները և ճամբաները ծածկուած են քսան սանթիմէթր բարձրութեամբ աւազով և մոխիրով։ Արքայական օթոմոպիլին ընկերացող կառքերը յանախ կը պարտաւորուին կենալ, միմիայն Թագաւորը և Թագուհին անխափան կը շարունակեն իրենց ճամբան։ Բորթիլի մէջ եկմտական նախարար Սալանարայի օթոմոպիլը չրջապատեցաւ բնակիչներէն։ Նախարարը մխիթարեց բազմութիւնը, որ օգնութիւն կը խնդրէին իրմէ։ Սալանարա հեռագրեց Նաբոլի որպէս զի քանի մը չղթանաւեր ղրկուին Կրանաթելլօ նաւահանգիստը։

Արքայական ամուլը գրեթէ մեռած գաւ Թորրէ Անունցիաթան։ Զինուորներ միայն կը հսկէին քաղաքն, փախչողներուն ասատուածքները պահպանելու համար։ Թագաւորը և Թագուհին մինչեւ լաւայի հոսանքին մօտ գացին և ժամ մը մնացին Թորրէ Անունցիաթայի մէջ, ուր այցելեցին բոլոր դժբախտներուն, որոնք դեռ կը գտնուէին քաղաքին մէջ։

Արքայական ամուլը այցելեց նաեւ Օթթաեանօ, Սանթ Անասթասիա, Զերքուլա և Սօմմա։ Թագաւորը սփոփեց բնակիչները։ Իսկոյն բացուեցաւ երկրաչարժը։ Լաւան դադրեցաւ, հովը ուղղելով խնդրեցին որ արքայական ամուլը իրենց մօտ մնայ։ Բայց Թագաւորը կ'ուզէր միւս գիւղերն ալ այցելել։

Պապը հեռագրով Բրիջօ կարտինալէն խնդրեց տեղեկութիւններ հաղորդել իրեն Վեսուվի բորբոքումին վրայ։ Եթէ բորբոքումը աւելի ասատանայ, Պապը անձամբ ազէքքին վայրը պիտի երթայ։

32,000 բնակիչ մնացած են Թորրէ Անունցիաթայէ։ Իսկ Վեսուվի բոլոր չրջակայ գիւղամասերէն և քաղաքներէն փախչողներու թիւը 150,000ը կ'անցնի։ Նաբոլիի և ուրիշ քաղաքներու մէջ ամենամեծ ոգեւորութիւն կը տիրէ կարօտալները խնամելու և պատսպարելու համար։

Նոր հրաբերանին բացման վրայ ամենատես մը հետեւեալը կը պատմէ. — «Երկու զինուորներու հետ գացած էի լաւային ուղղութիւնը դիտելու։ 300 մէթր հեռու էինք երբ յանկարծ նշմարեցինք որ գետնէը կը դեղնէր։ Աջակողմ դարձանք և փոքրիկ բլուրի մը վրայ ատանք գեղեցիկ աղջիկ մը որ հեռատես նայեր է բոցի օրերը։ Ծանկարծ մեզմէ լեռան մեթր հեռուն լսեցինք անաւոր որոտում մը։ Լեռնէն բարձրացաւ քարերու և ծուխի սիւն մը։ Նոր հրաբերանն էր։ Աղջիկը մինչեւ մեր մօտ նետուեցաւ, բայց ասանց վտանգի։»

Զոհերուն ամբողջ թիւը 500ը կ'անցնի, թէեւ հաշիւները դեռ ճշդուած չեն։

Գերման երկրաբաններ Նաբոլի մեկնեցան, անկէց Վեսուվ երթալու և ասդի բորբոքման հետ կապակցութիւն ունեցող երեւոյթները ուսումնասիրելու համար։ Մինչեւ հիմա տեսնուած չէր որ լաւային հոսանքին հետ երկրաչարժ ալ ըլլար։ Դիտաւորեալ համար չտեսնուեցաւ է լաւայի հոսանքին արագութիւնը չափել, ինչպէս նաեւ անոր ջերմութեան աստիճանը, լաւային ըղխող կաղերուն հատաքսմը և տեսակը։

1200 տրտավար միակուած հող փճացած է։ Գիւղացիներուն օրատեսիմը աննկարագրելի է։

ՎԵՍՈՒՎԻ

ԲՈՐԲՈՔՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Հինները ա՛նպէս կը կարծէին թէ Վեսուվ մարած է, երբ քրիստոնէական 63 թուականին Փեար. ամսոյ մէջ մասամբ քանդուեցաւ Հերքուլանում և Պոմպէի. բայց 64ին Նաբոլի հարուածուեցաւ և 79 Օգոստոսին տեղի ունեցաւ այն բուռն բորբոքումը, որ արշչեց Պոմպէի, Հերքուլանում և Սթաբիա քաղաքները և որուն զոհ գնաց Պլինիոս Երէց։ Ասատիկ բորբոքումներ պատահեցան 203, 472, 512, 688, 982, 1036, 1139ին։ Ասկէց ետք երկար դադար մը եղաւ։ 1631ին վերջերը պատահեցաւ ամէնէն ահաւոր բորբոքումներէն մին, որ մեծ աւերումներ գործեց և 3000 հոգի կորան, և այս թուականէն սկսեալ ասոր տարին մէկ անգամ բորբոքում մը կը պատահէր։ 1794ին քիչ մնաց պիտի կործանէր Թորրէ տել Կրէքօ։ 19դ տարուան մէջ ամէնէն կործանարարը եղաւ 1822ի բորբոքումը։ Վերջին մեծ բորբոքումը տեղի ունեցաւ 1872 Ապրիլին։ Լեռը ճեղքեցաւ հիւսիսային կողմէն, և ա՛նպիսի լաւայի հոսանք մը ժայթքեցաւ՝ որ մինչեւ 1300 մէթր վեր նետեց քարեր, մոխիր։ Լաւան լեցուց Բէթրանայի խաղող փոսը, ձախ հոսանքը աւերեկ դարձուց Լէ Նովէլլի դաշտերը, ասը թափեցաւ Մասայի և Սան Սեբաստիանայի միջև, և երկու քաղաքներէն ալ խաղող մաս մը տարաւ տարաւ։ 13 ժամուան մէջ այս հոսանքը հինգ քիլոմէթր տեղ գնաց։ Լաւայի զանգուածը 20 միլիոն խորանարդ մէթր եղաւ։ Մայիս 1ին վերջ գաւառ բորբոքումը։ 1895 Յուլիսին և Դեկտեմբերին և դարձեալ 1903 Յուլիսին Վեսուվ արտասովոր կերպով ասատիկ գործունէութիւն ցոյց տուաւ։

∴ Վիւնոյի Համալսարանին երկրաբանական ճիւղը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ.— Հին ժամանակամիջոցներուն մէջ, Պլինիոսի ժամանակէն սկսեալ մինչեւ նոր ժամանակներուն սկիզբը, Վեսուվի բորբոքումները ընդհանրապէս ալ ա՛նքան մեծ ընդմիջումներով այլ նուազ ասատութեամբ տեղի կ'ունենային համեմատաբար։ 79 թուականէն Պլինիոսեան բորբոքումէն մինչեւ 17դ դար ութը կարեւոր բորբոքումներ ունեցած է Վեսուվ, 203, 472, 512, 685, 993, 1036, 1139 և 1500ին։ Երկրաբաւ դադարէ մը վերջ ասատիկ բորբոքում մը պատահեցաւ 1631ին, բոլորովին ասանկիկով, ինչպէս եղած էր 79ին։ Մասնագէտները կը կարծեն որ հրաբխին դարաւոր գործունէութիւնը անոր կրատերը ընդարձակած է։

ԽՄԲԱԳԻՐՆԵՐՈՒՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՊԱՏԻՒ ՄԸ ԱԼԻԵԶԻՐԱՍԻ ՄԷՋ.— Վերջին պայմանագրութեան ասոր գրութեան օրը ուսաբերի պատուիրակ Վէլէզեչյանի կամին առաջարկութեամբ լրագրի բոլոր թղթակիցները հրաւիրուեցան ներկայ ըլլալ ժողովին։ Խմբագիրները յեռայ խորին չնորհակալութիւն յայտնեցին մամլոյ ներկայացուցիչներուն եղած այս յարգանքին և պատիւին համար։

ՔՐՈՆԻԿ

ՄԱՑՐԱԲԱՂԱԳԻՍ բոլոր եկեղեցիներուն մէջ երէկ, ինչպէս գրեցինք, հանդիսաւոր կերպով ասնուեցաւ Ընթերցաց և Ռանլատի տարարողութիւնը։ Բոլոր եկեղեցիները լեցուած էին խուռն երկրպագաւորներով։ Օդը որ գարնան ու ձմռան միջեւ կ'երերար, նպաստաւոր ազդի մը եկաւ

Բարեպաշտ ըլալով հանդերձ անհրաժեշտ է որ ֆիլ մը ալ բարեկիրթ ըլլանք։

∴ Աւագ Հինգշաբթի մը եկեղեցարարքներուն վսեմութիւնը արձագանգած է օտար չրջանակներու մէջ եւ երկի բազմաթիւ օտարազգիներ ներկայ էին թէ Դալմաթիոյ եկեղեցին եւ թէ Մայր եկեղեցին։ Մասնաւորաբար ներկայ էին Ռուպերթ գոլեհի դեր անդրէն ու ամուսինը եւ Անգլ. միսիոնարութեան Գում-գարսի ճիւղին անօրէնուհի Միս Պրոբը, որոնք արարողութիւններէն առաջ այցելեցին Ս. Պատրիարք հօր և եկեղեցի. արարողութեանց վրայ խօսակցեցան։

Վանի Հայոց վարժարանին Օսմաներէնի ուսուցիչ անուանուեցան Մուրատ և Շապան էֆ.ները, կ'ըսէ Իգտամ։

ԻԶՄԻՐԻ Ազգասախնամ մարմինը, որ 10 տարի է վեր տեղւոյն շուրջ 350-450 ազգատիպ ազգայիններու գրեթէ ամէն պայմանները կը հոգար, նուէրներ ստանալով և ի նպաստ ազգաններուն երեկոյթներ և հանդէսներ տարելով, այս անգամ տիպուած իր հրաժարականը մատուցած է տեղւոյն ազգ. վարչութեան։ Ազգասախնամը իր այս հրաժարականը տուած է որովհետեւ ազգ. վարչութենէն արտանութիւն խնդրած էր երեկոյթի մը համար որ չլսուած է։

— Ս. Առաքելոց Տ. Եղիշէ եպս. Դուրեան, անցեալ շաբաթ օր տեղւոյն ազգ. Հիւանդանոցի Ս. Լուսաւորչի մասին մէջ քարոզած է և յետոյ այցելած է հիւանդացին բոլոր յարկերը և մխիթարած ու քաջալերած է հիւանդները ու ազգաները։

ԳԱԼՖԱՆԱՆ Որբանոցին վերատուն դրուշ նուիրած է տիկ. Վերգին Հ. Միքայէլեան, օրուն 20 դրշ.ը իր մօր մահուան, 20 դրշ. իր զաւակին ծննդեան տարեդարձին առթիւ և 20 դրշ.ն ալ ընտանեկան խնդրի մը կարգադրութեան առթիւ։ Կը խնդրուի ընկալագրով մը գանձել այն դրամը խմբագրատունէն։

ԿԱՏԱԿԵՐԴԱԿ Զատիկի համար 20 դրշ. յանձնած է խմբագրութեան Փանոսեան էֆ.։

ՀԱՆԳԱՄԱՏՈՒՑԱԿ

Հանրագիտակի 14դ Թիւը հրատարակուեցաւ Զատիկի առթիւ ուրախ և ուրախ հեռաքրքրաշարժ պարունակութեամբ.—

Օգտակարներ ունի՝

Խմբագրական Տ.— Զատիկ է։

Գասիմ — Հոր մը տրուածը։

Էլիզ Հանեան.— Աղջկան մը յուշատետրէն։

Սիմոն Մերուճի.— Պարզ խօսքեր (երաժշտութիւնը Հիւանդանոցին մէջ)։

Օրիորդ Նուճիկ, Մնացած տուճիկ. — Զուգ օրնամամ (ընդօրինակեց Գ.)։

Ներսապուճ.— Թէ ինչպէս նշանուեցայ։

Հ. Տերոսկի.— Գիտական փշրանքներ (երեւելի մարդոց տարօրինակութիւնները)։

Թալիդա.— Համեստափայլ զարդեղէնի աղբիւրիս (բաց նամակ)։

Հ. Կարապետեան. — Հանճարեղ քառեակներ. (Պարսամանէ, Մելքոն Աստուրէ, Մեծարենցէ, Ա. Փանոսեանէ, Ն. Գէլանճեանէ, Հ. Խանդամուրէ, Վարդգէսէ, Մ. Ուղուրեանէ, Հ. Նարարեանէ, Ռ. Շարաթիւնեանէ, Տ. Զարգեանէ և Գ. Գալուստեանէ)։

Սրմոգ.— Ցիր ու ցան խօսքեր, որոնք պարապ խօսքեր ալ կ'ըսուին։

Որ նոր, Լուր նոր, Ոսկեաւոր։

Շարքաւոր լուրեր, եւն. եւն.։

Գաւառներէ պէտք է դիմել «Հանրագիտակի» խմբագրութեան, Առաքելոցեան Տպարան, Պաղ Ալի ճամբէ։ Տարեկան 54. վեցամեայ 27 դրշ.։

Հասը՝ 40 փարայ։

ՅԱՒՕՐ կը լսենք թէ ծանօթ կամակերգակ Զաքարեանեան էֆ. զբաղեցուցիչն ունեցած է կրծանցնելու իր 17ամեայ զաւակը, Տիար Գարեգին, որ երկար տանէ ի վեր կը տառապէր անողոք հիւանդութեամբ մը։ Վաղամեռիկ պատանիին յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այսօր, ժամը 6ին, Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցիին մէջ։ Մեր ցաւակցութիւնները կը յայտնենք տարաբախտ Զաքարեանեան էֆ.ի։

ՕՐՈՒԱՆ ԳԻՐՔԸ

Կրօնասէր հատարակութեան կը յիշեցնենք Գիտակի Մատուցիչ Տօնական Օրերու Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ խիստ շահեկան և օգտակար գրքոյկը, որ արժանի է ընթերցման, մանաւանդ ներկայ Մեծ-Պահքի օրերուն։ Կը գտնուի բոլոր գրավաճառներու քով։ Կեդրոնատեղին է Մահմուտ-Փաշա, Եէնի-Զարչի, թիւ 206—29, Ս. Մարգիսեան Որդիք վաճառատունը։ Գին՝ 5 գահեկան։

"ՓԱՌՔԻԿ"

ԿԻՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԷՍԸ

ԶԱՏԿԱՆԱՆ ԹԻՒ

Տպիկ կանանց յատուկ պատկերազարդ շաբաթաթերթին 30դ թիւը, որ Զատիկի առթիւ, կը բաղկանայ 32 էջերէ և հրապարակ պիտի ելնէ այս իրիկուն, կը պարունակէ հետեւեալ գեղեցիկ յօդուածները, արձակ և տաղանդաւոր։

Սղիտ Նպիսկ. Դուրեան. — Ապի Արձանը։

Ցակոբ Գուրգեն. — Ցիլատակելի Զատիկ մը։

Գ. Զարունի. — Հիմնական բարեգործութիւնը։

Մկրտիչ Աճեմեան.— Մեր կատուն։

Ա. Թեոդիկ.—«Օրիորդ»ը Բացակայ։

Արաստս Ցարուրիւնեան.— Անիծուած քերթողի մը դամբանը։

Զապել Զոխարեան. — Իմ ալիք ըլլամ։

Արաքսի Խարտեսեան. — Իղձերը (կանացի զգայնութիւններ)։

Ժապ Սայապալեան.— Սիրոյ յոբձանքը։

Մ. Ա. Պարսամեան.— Վրդովմունք։

Արփենի Նահապետեան.— Դեռը։

Նիֆի.— Նիներին Օրագիրը։

Տիրուհի Կիւլպենկեան. — Պակի զգեստ (Նորաձեւութեան բաժինը)։

Հայկանոյշ Մառ. — Կանացի գեղարուեստ (Տպաւորութիւն մը)։

Վանուհի Թոփիկեան. — Անձնուէր Հոգիներ (Հրապարագրական)։

Տպիկի այս թիւը որ կը պարունակէ նաև հարանեկան զգեստ մը մօտէլը, խիստ յաջող պատկերացուած, պիտի ծախսի ձեռքէ 60 փարայի գինով։ Գաւառներէ ուզողները պէտք է 2 դրուշի դրոշմթուղթ զրկեն խմբագրութեան, Դալմաթիա Գուրչունլու խան թիւ 7։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Տէ՛ր խմբագիր,

Թերթիդ մէջ կարդացի թէ Գաբրիելեանի տիկին մը, վանքամը և տարաւարտ մը նուիրած է տեղւոյն երիտասարդ քարոզիչ Տ. Դանիէլ վրդ. Դուրեանի։ Անշուշտ ամէն եկեղեցասէր հաճութեամբ կարդաց այդ նուիրատուութիւնը և սակայն կը ներսի՞ ինձ այս առթիւ փոքրիկ դիտողութիւն մը ընել։ Հայ Եկեղեցւոյ սովորութիւնն է որ՝ և է հաւատացեալ մը երբ նուէր մը ընել ուզէ, յանուն եկեղեցւոյ կընէ զայն, օրուն վրայ իր անունն ալ դրոշմուած կը մնայ յաւէտ։ Այսպէս բարեպաշտներու նուիրատուութեանց արդիւնքն են մեր բոլոր վանքերուն եւ եկեղեցիներուն ճոխ եկեղց. սպասները, զգեստները, խաչերը, գաւազանները, եւն. զոր ալ օգ կրնայ իւրացնել և անոնք ինչպէս ըսի միայն եկեղեցին կը մնան։ Արդ, կարդալով թէ վերոյիշեալ բարեսիրտ Տիկինը քարոզիչն անձին ըսած է այդ նուէրը, մտածեցի թէ, արդեօք երբէ՞ն ի վեր օրէնք եղած է որ սիկինները եկեղեց. զգեստներ նուիրեն քարոզիչներուն և անոնք ալ ընդունին այս նուէրները, որոնք բոլորովին եկեղեցիին կը պատկանին։ Եթէ ընդերը կը տարբերի ոսկւոյն երբ վերարկու մը, փակոց մը, և կամ անձնական վերաբերեալ առարկայ մը ըլլայ նուիրուածը։ Եկեղեցական զգեստներու նուիրատուութիւնները բացարձակապէս եկեղեցիին կը պատկանին։

ՆԵՐՔԻՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Ուլայի Ա. ոստիճան արուեցաւ Զինուորական պաշտօնատանին հաւատակցութեանց Բ. ճիւղին քարտուղարներէն Խալիլ պէյի։ Մաւթէմալիզ՝ կայս. Անձնական Գանձուն յանձնառուներէն վաճառական Եազըճի զատ Իսմայիլ Հագգը պէյի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Օսմանիյէի 3դ պատանէանցը արուեցաւ Բժշկական վարժարանին ներքին Տնօրէն գնդապետ Զահիր պէյի։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ. — Մասնաւոր Ցանձնաժողով մը կազմած է որ կ'զբաղի թէ ինչ միջոցներ պէտք է ձեռք առնել Մախսուսէի Վարչութիւնը բարելաւելու, անոր գործունէութեան չրջանակը ընդարձակելու և դայն չգենաւային մեծ ընկերութիւններու ատիճանին հասցնելու համար։ Այսպէս, այժմ մէկիկ մէկիկ կը նոբգուին Մախսուսէի բոլոր չգենաւերը և նոր չգենաւերու գնման համար ալ բանակցութիւններ կը կատարուին։ Ցանձնաժողովը գրած է նաև օտար նաւահանգիստներու օսմ. հիւպատոսարաններուն թէ ինչ միջոցներ կարելի է ձեռք առնել Թուրքիոյ անտեսական զարգացման նպաստելու համար։ Պատասխանները հեռագիրով կը հասնին։ Մալթայի հիւպատոսարանը գրած է թէ երբ Մախսուսէի վարչութիւնը օսմ. նաւահանգիստներու և Մալթայի մէջեւ կանոնաւոր չգենաւ բանցնէ վաճառականներու մեծապէս օգտակար պիտի ըլլայ։

ԱՐՇԻՊԵՂԱՔՈՍԻ կղզիներու կառավարութեան նոր փոխարարդ Նազըմ փաշա Հոգոս ժամանեց և ձեռնարկեց իր պաշտօնին։

ԿՈԲԵՐՈՒ, ԽՈՒԼԵՐՈՒ ԵՒ ՀԱՄՐԵՐՈՒ յատուկ վարժարան մը պիտի հաստատուի Պոլսոյ չրջակայ յարմար վայրի մը մէջ։ Հրաման արուեցաւ ձեռնհաս պաշտօնարանին փութով ուսումնական հաստատութեան վերաբերեալ գործողութիւնները։

ՍԵՒ ԾՈՎԻ օսմ. ծովեզերքին վրայ ազատարար վարչութիւններ պիտի կազմակերպուին։ Այս մասին եղած ծրագիրը յանձնուեցաւ Մեծ-Եպարքութեան։

ՄԱՔՍԱՏԱՆ «ԱՇՆԻԼ» ՇԻՒՂ.— Մաքսատան այնքեր ճիւղին մէջ կատարուած զննումները գրած էինք չարունակաբար։ Քննութիւնները ուսարեցան։ Նոյն ճիւղին պաշտօնեաներէն զատ հարցաքննուեցան նաեւ նոյն ճիւղին հետ կապ ունեցող պաշտօնեաներ։ Հաստատուեցաւ թէ կարգ մը պաշտօնեաներ վաճառքները ծախելով փոխարէնը գրպանած են և գողութիւնը ծածկելու համար ալ պաշտօնական ատամներու մէջ փոփոխութիւններ և խարդախութիւններ ըրած են։ Այժմ, Մաքսային հաւատակալութեան դիւանը տեսրակ մը կը պատրաստէ թէ ցարդ քանի՞ հազար ոսկի արժէքով վաճառք յանձնուած է նոյն վաճառման ճիւղին։ Մաքսային Վերատեսուչ Հասան Ցէհմի փաշա հրամայեց որ այնճեն առնուած ապրանքներուն մէկ ուտրակը բանուի կանոնաւորաբար, միշտ հակիրճ ի գործ դրուի, որպէս զի ասիկ եռք այս կարգի զեղծումներու տեղի չտրուի։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ.—Բէթալիայի և Կարիցայի միջեւ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ պուլկար ուսազակներու և զօրքերու միջեւ։ 9 ուսազակներ սպանուեցան և 6 հոգի ալ, երկուքը վիրաւոր, ձերբակալուեցան։ Այս պատահած ձիւնի ասատիկ մրրիկ մը վերջ տուաւ ընդհարման և հետեւեալ օրը զինուորները հոն գտան ուրիշ սպանուած և վիրաւոր ուսազակներ։

ՄԱՀ.— Կայս. Պալատին Ա. քարտուղար Թահսին փաշա դժբաղդութիւնը ունեցաւ կորսնցնելու իր քոյրը որ երեկոյ տանէ ի վեր հիւանդ էր։ Ցուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ առջի օր և հանգուցեալին մարմինը իր Պոլսոյ կողմի ապարանքէն հանուելով փոխադրուեցաւ Պէշիկթաշ և ամփոփուեցաւ Նահեա Լիֆենի Յերկեսիին գերեզմանատան մէջ։ Մախքերը հոգացուեցան Կայս. Անձնական Քսակէն։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԸ. — Կառավարութիւնը որոշեց Բարիզէն գնել կարգ մը բժշկական և վիրաբուժական գործիքներ և գաղմաներ, Պոլսոյ Թագաւորական հիւանդանոցներուն համար։

ՑՈՑՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ.— Ֆէների Պատրիարքարանը սկսաւ նպաստ բաժնել Պոլսոյ ազգաններուն։ Այս ս. գործունութիւնը, մէկ հոգիի համար 100 դրշ. առ առաւելն, կը տրուի կամ ուղղակի Պատրիարքարանէն և կամ Թաղխորհուրդներու ձեռամբ։

* * Պատրիարքարանը պարտաւոր յայտագիրը զանգական այն մեծ տարբերութեան որ կը կոչուի «երկրորդ յարութիւն» և որ տեղի պիտի ունենայ զանգին յօրդոր կիրակի օր, Ֆէների Մայր եկեղեցիին մէջ։ Մասնաւոր յանձնաժողով մը կազմուեցաւ կարգադրութեանց համար։ Այժմ Պոլիս գտնուող երեւելի օտարականներ պիտի կրնան ներկայ գտնուիլ արարողութեանց՝ փոխանորդարանէն տրուած տոմսով մը։ Դեսպանական մարմինն և օրթոդոքս բարձր պաշտօնատարներու համար, որոնք մեծ հանդիսաւորութեամբ պիտի գան, ինչպէս նաև օտարազգի հիւրերուն համար յատուկ տեղ պիտի պատրաստուի դասին մէջ։

ԳԱՐՍԿԱԱՏԱՆԻ Մաքսային նախարար Մ. Նաուս որ Պոլիս կը գտնուէր Թուրքաստանի առեւտրական և մաքսային պայմանագրին կնքման համար, երէկ մեկնեցաւ դէպի Թէհրան, իր քարտուղարին հետ։

ԱՐՏՕՆՈՒԹԻՒՆ.— Կրթական նախարարութեան խորհուրդին անդամ Սիւլէյման Քրիկէր պէյի 60 տարեան համար արտօնութիւն տրուեցաւ Պոլսոյ զանազան կողմերը ճեմիլներ և արդարդի տրոհներ հաստատելու։ Այժմ արտօնատերը կը բանակցի ձեռնհաս պաշտօնարանին հետ տրելու համար թէ որ տեղւանքը պէտք է հաստատել։

ԼՈՑՏԻ Բլիմօթիքը ընկղմած չգենաւին ապրանքները ծախու հանուած են չգենաւային ընկերութեան մթերանոցին մէջ, Ղալաթիոյ քարափին վրայ։ Գնել փափաքողներէ ինչպէս նաև քննէօրման ուզողներէն կը խնդրուի դիմել Ճ. Ու. Ուիթլ և ընկ.եան, գործակալ անգլ. Լոյտի, Ուիթլ խան, Մէյտանքեա փողոց, Պոլիս։ 10—1

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎԱՑՐԱԳ ՎԱՐՁԱԿԱԼ մը.— Աջի իրիկուան դէմ, ազգեկաւոր հիներ Բերա Ֆըլտէի փողոցի բնակիչներուն ուշադրութիւնը գրաւեցին։ Թիւ 7 տան դրան առջեւ ծեր կին մը պառկած էր նեւաղած և անոր մօտ ազջիկ մը կուլար և օգնութիւն կ'աղաղակէր։ Կինը որ լուացարարուհի էր, մօտակայ աւելի մը փոխադրուեցաւ ուր երկու ժամու չարունակական խնամքներէ յետոյ կարելի եղաւ խելքը գլուխը բերել։ Դեռատի աղջիկը, յայտարարեց թէ այս կինը իր մայրն էր և պատմեց.— «մենք տան աւելը կը բնակինք, տունը վարձած էր Տարեի անուն անձը որ իր կողմէ սենեակները վարձու կուտար։ Տարեի գէշ աչքով կը նայէր ինծի որովհետեւ օգնութիւն կանչելի անցած կիրակի, երբ ան իր մէկ վարձակալուհին կը ծեծէր։ Այսպէս, քիչ առաջ երբ մայրս աւելը դարձու աշխատութիւնէն, պէտք եղաւ որ դուրս ելնէինք գնումներ ընելու համար։ Տարեի դրանը առջեւ կը գտնուէր։ Երբ մեզի տեսաւ, յայտարարեց թէ սենեակին դուռը պիտի կղպէ և թէ պէտք չէ որ վերադառնանք։ Մայրս պատասխան բանի՞ի՞ զարկաւ մօրս դուռին և դուրս հրեց։ Ձիս ալ դուրս փողոց հրեց և դուռը գոցեց։ Երկար տան զարկի դուռը ազատելով որ բանայ, բայց իզուր»։ Տարեի իր կողմէ կ'ըսէ թէ լուացարարուհին դրամ պարտական էր իրեն։ Ոստիկանութիւնը միջամտեց գործին։

ԴՐԱՄԱՊԱՆԱԿԻ ՄԸ ԱՆՑԱՑԱՑՈՒՄ.— Ֆրանսիզատակ Տիկին Գամիլ Բերա Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը երթալով դուրս ելլելէ ետք, տեսաւ որ անյայտ եղած է դրամապանակը որ կը պարունակէր 7 պանք և 20 օսմ. ոսկի։ Ցայտնի չէ թէ կորսնցուցած է թէ քաշուտաի մը գողցուած։

ՏԱՍԱՆՈՐԴԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ԳԼՈՒԽ Բ.

Տասանորդին անուղղը

եւ վարձակալութիւնը

Յօդ. 30.— Երբ գիւղի մը տասանորդին «բէյ» տուող վարձակալ մը յայտարարէ թէ՝ վերջնական որոշումին առնն և թէ վարձակալութեան արտելու պահուն ամբարդի ներկայ չելլայ, իր իրաւունքը կը կորսնցնէ։ Ասոնց վերջին «բէյ»ին կարգը կը նշանակուի թէ ներկայ չեն գտնուած և ժողովին անդամներէն երկուքը կը կնքեն այդ ծանօթագրութիւնը։ Գիւղերու ժողովուրդը երբ իրենց գիւղերուն տասանորդը վարձել ուզեն և երբ յետոյ իրենց «բէյ»ին վրայ յանձնում կատարուելուն հետեւանքով կա կենան, այդ պարագան կը վաւերացնեն ու կը կնքեն գիւղին մատենագրը և ծերոց ժողովին անդամներէն անանց որոնք ամբարդի վայրը գտնուած են։ Որովհետեւ, 20դ յօդուածին արամադրութեանց համաձայն, ամբարդին և վարձակալութեան արտելու անուղղութիւնը ազդարարագրով մը գիւղերու ժողովուրդներուն պիտի ծանուցուի, ուստի ամբարդին ժամանակ ներկայ չգտնուող ժողովուրդը պիտի կորսնցնէ իր իրաւունքը։ այդ պարագային անանց բացակայութիւնը կը նշանակուի «միաձայնութեամբ» եղերքը ու անդամներէն երկուքը կը կնքեն։ Վերոգրեալ յօդուածին արամադրութեան համաձայն, նաեւ տեղեկութիւն պիտի հաղորդուի իրենց դիրքին բերմամբ յարաբերութեան մէջ գտնուող չրջակայ գաւառներու և գաւառակներու կեդրոններուն։ ուստի ամբարդը պէտք չէ միայն կեդրոնին մէջ ներկայացողներուն յանձնել, այլ պէտք է ընդունիլ ուրիշ տեղերէ հեռագրով արուած «բէյ»երը։ Նաեւ «մէղատ բուսուլատի»ին մէջ աւելցնելով դեմ առ դեմ ամբարդ կատարել և հարկ եղածը ի գործ դնել, Լն. յօդուածին այն արամադրութեանց համաձայն, որ կը վերաբերի դուրսէն ներկայացող և ամբարդին մասնակցողներուն։

Յօդ. 31.— Մէկ օրուան մէջ գիւղերու տասանորդին վարձակալութեան արտելու համար արուած որոշմանց վրայ, այդ գիւղերու անունները և վարձակալութեան գինը թուղթի մը վրայ նշանակուելով կառավարութեան պաշտօնարանին դրան դուրսը՝ դիւրաւեռնուելիք տեղ մը կը փակուի։ Գիւղի մը համար, որուն տասանորդի վարձակալութեան մասին որոշումը արդարուած է, եթէ յաւելում ընդունող ելլան, պէտք է այդ թուղթին փակցուելու թուականէն, դադարի պաշտօնական օրերը առանց հաշուելու, մինչեւ երեք օր դիմեն։ այդ պայմանամարմին մէջ հարիւրին երեքէն պակաս չելլալու պայմանով յաւելում կ'ընդունուի և նորէն ամբարդի կը ձեռնարկուի։ Այդ կերպով նորէն յաւելում ընդունող «բէյ»երը եթէ դադրին, եւ կեցողներէն և ընդունողներէն առարգութիւն կ'առնուի, եթէ վերջին ներկայացողն երաշխաւորուած է, անոր ալ վաւերացնել կը արուի։ յետոյ նորէն մուեմիկը կ'աղաղակէ և որոշումը կը գրուի։ Գիւղի մը տասանորդին համար վերոգրեալ երկու օրերու միջոցին, եթէ մէկ քանի անգամ որոշում արուելէ ետքը, հարիւրին երեք և կամ աւելի յաւելումով ամբարդը նորէն բացուի, վերոգրեալ պայմաններուն համաձայն գործողութիւն կը կատարուի։ Ամբարդը կրնայ միշտ վերարացուիլ քանի անգամ որ ալ ըլլայ, սակայն պէտք է որ հարիւրին երեքէն պակաս չելլալու պայմանաւ յաւելում ըլլայ։ միայն թէ ամբարդը այդ կերպով վերարացուելէն ետքը մինչեւ որ նոր որոշումը գրուի, իւրաքանչիւր վարձակալ կրնայ ուզածին չափ յաւելում ընել։ Վերոգրեալ հարիւրին երեք յաւելումին համար ամանաւոր երկու օրը կը սկսի առաջին որոշումը պարունակող ծանուցման թուականին իրիկուընէն՝ այսինքն ժամ 11էն։ քանի անգամ ալ որոշում արուի, սկզբնաւորութեան այդ թուականը չի փոխուիր՝ այսինքն երկրորդ ամբարդը վերոյիշեալ երկու օրէն աւելի չի տեւեր։ Վերջնական յանձնումն ալ երկրորդ օրուան իրիկունը ժամ 11ին կը կատարուի։ Ներկայացող ըլլայ թէ ոչ, սակէ առաջ չի յանձնուիր։

Յօդ. 32.— Տասանորդի վարձակալութեան մասին որոշումը արուած գիւղերուն անուններ և փոխարժէքները երկրորդ օրուան իրիկունը հրապարակաւ կը կարդացուին գաւառապետին Իսարէի ժողովին մէջ և նորէն մուեմիկը կ'աղաղակէ։ Ցետոյ եթէ այդ գիւղերուն տասանորդին համար վերոգրեալ երկու օրերու միջոցին, եթէ մէկ քանի անգամ որոշում արուելէ ետքը, հարիւրին երեք և կամ աւելի յաւելումով ամբարդը նորէն բացուի, վերոգրեալ պայմաններուն համաձայն գործողութիւն կը կատարուի։ Ամբարդը կրնայ միշտ վերարացուիլ քանի անգամ որ ալ ըլլայ, սակայն պէտք է որ հարիւրին երեքէն պակաս չելլալու պայմանաւ յաւելում ընել։ Վերոգրեալ հարիւրին երեք յաւելումին համար ամանաւոր երկու օրը կը սկսի առաջին որոշումը պարունակող ծանուցման թուականին իրիկուընէն՝ այսինքն ժամ 11էն։ քանի անգամ ալ որոշում արուի, սկզբնաւորութեան այդ թուականը չի փոխուիր՝ այսինքն երկրորդ ամբարդը վերոյիշեալ երկու օրէն աւելի չի տեւեր։ Վերջնական յանձնումն ալ երկրորդ օրուան իրիկունը ժամ 11ին կը կատարուի։ Ներկայացող ըլլայ թէ ոչ, սակէ առաջ չի յանձնուիր։

Յօդ. 33.— Եթէ կարգ մը տեղեր գիւղի մը հողերը ուրիշ գիւղի մը կից ըլլալուն և կամ գիւղի մը ժողովրդեան հունձքը նոյն տարին կիսը գտնուած ուրիշ գիւղի մը հողերուն մէջ գտնուելուն հետեւանքով զատ զատ տասանորդ գանձելը դժուար ըլլայ, այդ կարգի գիւղերուն երկուքը և վերջապէս երեքը միացուելով, կարելի է տասնեքը միասին ամբարդի դնել ու յանձնել։ միայն թէ երբ անձ մը մէկէ աւելի գիւղերու կամ գիւղաքաղաքներու տասանորդը վարձէ, չի միացուիր, այլ զատ զատ կը յանձնուի։

Յօդ. 34.— Երբ որոշել պայմանամարմին մէջ վերջնական գանձումը կատարուած գիւղերէն զատ մնացած մէկէ աւելի գիւղերու համար առանձին պահանջող ներկայացող և գիւղերու ժողովուրդն ալ վարձել չուզէ, այդ պարագան «մէղատ բուսուլատի»ին մէջ կը նշանակուի և գաւառական Իսարէի ժողովն ալ մազաթաթով մը կը վաւերացնէ։ յետոյ 30դ յօդուածին արամադրած գանձողութիւնները կը կատարուին՝ գիւղին ժողովրդեան պահանջող չելլալը յայտնելու համար։ ապա այդ կարգի գիւղերը միացուելով ամենքը միասին ամբարդի դնել ու յանձնել։ Միայն թէ երբ անձ մը մէկէ աւելի գիւղերու կամ գիւղաքաղաքներու տասանորդը վարձէ, չի միացուիր, այլ զատ զատ կը յանձնուի։

Յօդ. 34.— Երբ որոշել պայմանամարմին մէջ վերջնական գանձումը կատարուած գիւղերէն զատ մնացած մէկէ աւելի գիւղերու համար առանձին պահանջող ներկայացող և գիւղերու ժողովուրդն ալ վարձել չուզէ, այդ պարագան «մէղատ բուսուլատի»ին մէջ կը նշանակուի և գաւառական Իսարէի ժողովն ալ մազաթաթով մը կը վաւերացնէ։ յետոյ 30դ յօդուածին արամադրած գանձողութիւնները կը կատարուին՝ գիւղին ժողովրդեան պահանջող չելլալը յայտնելու համար։ ապա այդ կարգի գիւղերը միացուելով ամենքը միասին ամբարդի դնել ու յանձնել։ Միայն թէ երբ անձ մը մէկէ աւելի գիւղերու կամ գիւղաքաղաքներու տասանորդը վարձէ, չի միացուիր, այլ զատ զատ կը յանձնուի։

Յօդ. 35.— Տասանորդի վարձակալութեան մասին որոշումը արուած գիւղերուն անուններ և փոխարժէքները երկրորդ օրուան իրիկունը հրապարակաւ կը կարդացուին գաւառապետին Իսարէի ժողովին մէջ և նորէն մուեմիկը կ'աղաղակէ։ Ցետոյ եթէ այդ գիւղերուն տասանորդին համար վերոգրեալ երկու օրերու միջոցին, եթէ մէկ քանի անգամ որոշում արուելէ ետքը, հարիւրին երեք և կամ աւելի յաւելումով ամբարդը նորէն բացուի, վերոգրեալ պայմաններուն համաձայն գործողութիւն կը կատարուի։ Ամբարդը կրնայ միշտ վերարացուիլ քանի անգամ որ ալ ըլլայ, սակայն պէտք է որ հարիւրին երեքէն պակաս չելլալու պայմանաւ յաւելում ընել։ Վերոգրեալ հարիւրին երեք յաւելումին համար ամանաւոր երկու օրը կը սկսի առաջին որոշումը պարունակող ծանուցման թուականին իրիկուընէն՝ այսինքն ժամ 11էն։ քանի անգամ ալ որոշում արուի, սկզբնաւորութեան այդ թուականը չի փոխուիր՝ այսինքն երկրորդ ամբարդը վերոյիշեալ երկու օրէն աւելի չի տեւեր։ Վերջնական յանձնումն ալ երկրորդ օրուան իրիկունը ժամ 11ին կը կատարուի։ Ներկայացող ըլլայ թէ ոչ, սակէ առաջ չի յանձնուիր։

Յօդ. 36.— Տասանորդի վարձակալութեան մասին որոշումը արուած գիւղերուն անուններ և փոխարժէքները երկրորդ օրուան իրիկունը հրապարակաւ կը կարդացուին գաւառապետին Իսարէի ժողովին մէջ և նորէն մուեմիկը կ'աղաղակէ։ Ցետոյ եթէ այդ գիւղերուն տասանորդին համար վերոգրեալ երկու օրերու միջոցին, եթէ մէկ քանի անգամ որոշում արուելէ ետքը, հարիւրին երեք և կամ աւելի յաւելումով ամբարդը նորէն բացուի, վերոգրեալ պայմաններուն համաձայն գործողութիւն կը կատարուի։ Ամբարդը կրնայ միշտ վերարացուիլ քանի անգամ որ ալ ըլլայ, սակայն պէտք է որ հարիւրին երեքէն պակաս չելլալու պայմանաւ յաւելում ընել։ Վերոգրեալ հարիւրին երեք յաւելումին համար ամանաւոր երկու օրը կը սկսի առաջին որոշումը պարունակող ծանուցման թուականին իրիկուընէն՝ այսինքն ժամ 11էն։ քանի անգամ ալ որոշում արուի, սկզբնաւորութեան այդ թուականը չի փոխուիր՝ այսինքն երկրորդ ամբարդը վերոյիշեալ երկու օրէն աւելի չի տեւեր։ Վերջնական յանձնումն ալ երկրորդ օրուան իրիկունը ժամ 11ին կը կատարուի։ Ներկայացող ըլլայ թէ ոչ, սակէ առաջ չի յանձնուիր։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 11 Ապրիլ.— Արտաքին գործոց Նախարար Մ. Լէոն Պուրժուա, Երեսփ. Ժողովին վերջուան նիստին մէջ պիտի յայտարարէ թէ բոլոր Տէրութիւնները կրնան զիրար չնորհաւորել, Ալժեզիրասի Ժողովին բարեւք ելքին համար։ Ֆրանսա մանաւանդ խիստ գոհ է արդի կանոնաւոր կացութենէն, երբ նկատի առնուի այն վիճակը որ կը տիրէր դեռ Ժողովը չեղած։

—Մակակոյսը վերջացուց ծախքերու ելմացոյցին վիճաբանութիւնը։ Արտաքին գործոց Նախարար Մ. Պուրժուա յայտարարեց թէ արտասահմանի ֆրանսական վարժարաններու խնդիրը կրօնական բրօքականտայի խնդիր մը չէ։ Փափաքելի է որ, ըստ նախարարը, կարելի եղածին չափ չուտով կազմակերպուի, կրօնական տեսակէտով, ֆրանսական չէզոք դաստիարակութիւն մը։

—Բարիզ-Լիոն-Միջերկրական Ընկերութեան բաժնեէրներու ընդհ. ժողովը վարչական Խորհուրդին անդամ ընտրեց նախորդ նախագահ Մ. Լուպէն, 504ի դէմ 1651 քուէով։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճարոն խնդրեց Զինական կառավարութենէն որ Մաքսէն և Անթանկ քաղաքները բացուին միջազգային վաճառականութեան առ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Վիլհելմ կայսր պաշտօնապէս Հոկտեմբերին յեռանգեց իր Մարիտեան այցելութիւնը։

ՀՌՈՄ.— Ֆրանսական կառավարութիւնը և դաշնիքը իրենց որագին ցուցակցութիւնը յայտնեցին Իտալիոյ՝ Վասուվի ազէին համար։ Տիկնոջագէտներ կը յայտարարեն թէ հրաբուխին անհալի բարբաջման հետեւանքները անծանօթ են։ Բոլոր Վեսուվեան քաղաքներն ու գիւղերը պարպուեցան։ Ֆրանսական և օտար գիտական խումբեր ճամբայ ելած են Նեաբոլի երթալով հրաբուխին տեսարանը դիտելու համար։

ՆԵԱՊՈԼԻ.— Մոխիրի և քարի անձրեւը կը չարունակուի դեռ։ Մոխիրը որ կը դիզուի տանիքներու վրայ, կը սպառնայ իր տակ ճզմել զանոնք։ Արդէն չատ մը տանիքներ փլան և չէնքեր, ինչպէս նաև ծխատար գործարանը կը պարպուին, կեանքերը վտանգէ ղերծ պահելու համար։ Բազմաթիւ տուներ և վիլլաներ ամբողջովին քանդուած են և Նեաբոլիի բոլոր բուսականութիւնը ուերուած։ Վեսուվի գործունէութիւնը խիստ ծանր հետեւանքներ ունեցաւ, մանաւանդ Օթթայանո գիւղին մէջ, ուր բոլոր տունները փլան և բոլոր դաշտերը այրեցան։ Ամբողջ գիւղը ծածկուած է մոխիրի տակ, ինչպէս երբեմն եղած էր Պոմպէիի։ Փլատակներուն տակէն հանուեցան 110 հոգի։ Սան-Ճիուզէբբոյի մէջ եկեղեցին քանդ ու ուեր դարձաւ։ Սօմայի և Վեսուվիանայի մէջ 50 տուներ փլան և երեք եկեղեցիներ ալ՝ մասամբ։ Ժողովուրդը սարսափահար կը փախչի։ Թորրէ Տէլ-Կրէգոյի մէջ մոխիրի անձրեւին սասակութիւնը նուազած է։ Իտալիոյ Թագաւորն ուրբաթուհին՝ վարչապետ Մ. Սոնիոյի հետ հոս հասան։

Վիեննա.— Տանուցուեցաւ այս օրերս թէ արտաքին գործոց Նախարար Կոմս Կոլուխովսքի հրաժարած է։ Այս լուրը պաշտօնապէս հերքուեցաւ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Ալֆոնսօ Թագաւոր չարաթ օր պիտի մեկնի դէպի Ուսիթ եղգի, այցելելու համար իր նշանածին՝ Պաթենպերգի Ինա իշխանուհին։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

11 Ապրիլ 1906

Ֆրանսական Ռանթ 3 %		99.02
Օսմ. միաց. գանա. 4 % բաց		93.27

ՄԱՆԶՈՒՄԻՆ՝ Ի ՈՒՂԻՂԱԿԱՆ ԹՈՒԹՕՆԸ — 29
ԳՐԵՑ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
ԺԻՒԼ Վ. ԷՐՕՆ ՍԻՄՈՆ ՁԷՕՄԻԼԻՔՃԵԱՆ

ԱՐՏԱՌՈՑ ԿՏԱԿ ՄԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Թ.

ԼՈՒԲԵՐԻ ՄԸ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Պէտք է հիանալ ռնոր ծառայութիւններուն, յիշատակոյններուն և բազմաթիւ եկեղեցիներուն վրայ, Տուէին և Ֆիֆթ Էյվընիւին վրայ, որ եօթը մղոն երկայնութիւն ունի, իր մայր եկեղեցիին վրայ, որ ներսէն մարմարիոնէ շինուած է, 345 հէքսար տարածութեամբ իր կեդրոնական դարասամին վրայ, որ մարմանդներ, անասուններ և գեղակներ ունի, Գրուքլինի կամուրջին և նաւահանգոյին վրայ, որուն տարեւարական չարժու�ը 800 միլեոն տոլար գումարի մը կը հասնի։

Բայց կը կրկնենք որ այս բոլոր հրաշալիքները Դրիպիուճի աւագ քրոնիկագրին համար նորութեան հրապոյրը պիտի չունենային։ Նիկարաի պատերազմութիւնէն հաք, խղճմտօրէն պիտի հետեւէր իր ուղեգիծին։

Արդարեւ Մայիսի 11էր և պէտք էր որ առ առաւէն ժամուն 21ին կէս օրէ առաջ Սանդա Ֆէ գտնուէր։ Արդ, 1500-1600 մղոնով իրարմէ բաժնուած երկու նահանգները իրարու դրացի չեն։

Պըֆալոյէն մեկնելով, Հարրին Քիմպել մատդրած էր Շիքակօ դառնալ, արեւմտեան ուղղութեամբ Դրընք երթալու համար։ Բայց օրվհետեւ Սանդա Ֆէի հետ ուղղակի հաղորդակցութիւն չկար, օրալ մը պիտի ըլլար այն կողմը երթալ, վասն զի կառքով երթկար ճամբորդութիւն մը ընել պէտք պիտի ըլլար։ Բարեբախտաբար, Դրիպիուճի իր պաշտօնակիցները, Ֆար Ուէսդի այս մասին ուսումնասիրութիւնէն հաքը, պատրաստած էին ուղեգիծ մը, որ հեռագրով իրեն հաղորդուեցաւ ի Պըֆալօ։

Այս հեռագիրը սա բառերով խմբագրուած էր։

Նիակարա Ֆոլսէն Պըֆալօ դառնալ և իջնել մինչեւ Բլիվլէն։ Անցնիլ Օհիոն Բուլըմպոնէ և Զինսինատիէ, Ինտիանան՝ Լորէնսպուրգէ, Մէտիսընէ, Վէրսալէ և Վինսընէ, Միաուրին՝ Սալէմ, Գէլլիէ և Սէնդ Լուիսէ։ Ընտրել Ճէֆէրսը գիծը Քանասի համար։ Անցնիլ Քանասը, Լորէնսը, Էնբսեան, Դոլէան, Նիւդընը, Հըլինսընը, Բըլըմպըդը, Լբրնդը, Բիրպսուրկը, Դօճ սիդին, Ֆորդ Ադքինսինը, Շէրարօքը, յետոյ Բուլօրատոյի արեւելեան կողմը՝ Կրընդէն և Լաս Արիմէն։ Ընտրել մասնագիծը Բուէպլոի մէջ և Դրինիդատէն անցնիլ Բլիֆդէն Նիւ Մէքսիկոյի սահմանագլխին վրայ։ Վերջապէս Սիմէոնի ճամբով երթալ Կալադէս և Սանդա Ֆէ տանող գիծը ընտրել։ Զմոռնալ որ այս հեռագիրն սարքագրողը 100 տոլար գրաւ բռնած է ձեր վրայ և ուրիշ ամէն ուղեգիծ անոր գրաւը կրընդնելու պատճառ պիտի ըլլայ։ ՊՐԻՄԷՆ ՊԻՊՕՐՆ, խմբագիր «Դրիպիուճ»ի։

Ի՞նչպէս առաջին պիտի չհասնէր խաղաղակիցներէն այն, որուն բարեկամները այրքան եռանդով կը ծառայէին և կը գիւրացնէին իր գործը։ Այո՛, անշուշտ պիտի հասնէր, բայց պայմանաւ որ հեռուէր մեծայարդ էքսըլդէնի խորհուրդին, այսինքն պատասներով չդրաղէր։

— Հասկցանք, պատասական Պիքօրն, այդ ուղեգծին պիտի հետեւիմ, բաւ ինքներուն Հարրիս Քիմպել։ Երկաթուղիի համար հոգ ընելու բան չկայ։ Հանդարտ եղիր, աղնիւ պաշտօնակից, եթէ յապաղում ըլլայ, իմ գանցառութենէս պիտի չըլլայ, և քսա 100 տոլարներդ նոյնքան ազնուութեամբ պիտի պաշտպանուին որքան Մր. էքսըլդէնի 500 տոլարները։ Զեմ մոռնար որ Դրիպիուճի ներկայացուցիչն եմ։

Այսպէս, ժամերու և կառախաւմբերու յարմարութեամբ, Հարրիս Քիմպել, առանց ճապարելու, գիշերները լուսադէն պանդոկներու մէջ հանգստանալով, 60 ժամուան մէջ անցաւ Օհիոյի, Ինտիանայի, Իլլինոյզի, Միսուրիի, Քանասի և Բուլօրատոյի նահանգները և ամսուն 19ին իրիկունը կանգ առաւ Բլիֆդէնի կայարանը, Նիւ Մէքսիկոյի սահմանագլխին վրայ։

Հոն, եթէ օրագրողը 546 ձեռք սեղմեց, պատճառը սա է որ ընդամենը 273 բնակիչ ունէր Ֆար Ուէսդի անհուն դաշտերուն մէջ կորսուած այս փոքր գիւղը։

Հարրիս Քիմպել կը յուսար ազէկ գիշեր մը անցընել Բլիֆդէնի մէջ։ Բայց երբ վկայեցին իրեն, որքան մեծ եղաւ իր յուսախաբութիւնը իմանալով որ կարիւոր նորոգութիւններու պատճառաւ երթեւեկութիւնը քանի մը օր պիտի ընդհատէր երկաթուղիին վրայ։ Եւ առկայութեան 125 մղոն հեռու էր Սանդա Ֆէէն ու այլ եւս 36 ժամ միայն կար այդ միջոցը կորել անցնելու համար։ Իմաստուն Գրիսվէն Գիքօրն նախատեսած չէր այս պարագան։

Բարեբախտաբար, կայարանէն դուրս ելած ատեն, Հարրիս Քիմպել տեսաւ կէս ամերիկեան և կէս սպանիական թիր մը, որ իրեն կը սպասէր։ Երբ օրագրողը տեսաւ, այս մարդը երեք անգամ չշեղուց իր մարակը, որպէս կարծես սովորութիւն ունէր ոչնչանել իր բարեկամները։ Ցետոյ, լեզուով մը որ ուելի Զերվանդէզի լեզուն քան Բուրբոնը կը յիշեցնէր, հարցուց,

— Հարրիս Քիմպելը դո՞ւք էք։

— Այո՛, ես եմ։

— Կ'ուզէ՞ք որ Սանդա Ֆէ տանիմ ձեզ։

— Կ'ուզեմ։

— Շատ ոգէկ, կը տանիմ։

— Անուդ ինչ է։

— Իզիտորիօ։

— Իզիտորիօն գործիս կուգայ։

— Կառքս հոս է և պարտաւոր է մեկնելու։

— Մեկնինք և մի՛ մտնար, բարեկամս, որ եթէ կառք մը իր ձիերուն շնորհիւ արարչաւ կ'երթայ, բայց կառապանին շնորհիւ է որ իր տեղը կը հասնի։

Սպանեամերիկացին հակացաւ արդեօք այս խօսքին իմաստը։ Թերեւս։

(Շարունակելի)

ՔԱՌԹ ԲՕՍԹԱՆ
ՔԱՌԹ ԲՕՍԹԱՆ
ՏՊԱՐԱՆ
ԵՐՈՒԱՆԴ ԱՖԷՄԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Մէյմանէրք, Թղթավաճառ Խրլանեան վաճառատան դէմ Նո. 58

Տպարանս մէջ ամենամեծ խնամքով կը պատրաստուին ամրան և ճաշակաւոր այցքարտեր, վաճառականական հաշուեցոյցներ, մուրհակներ, պանդանոներ, նամակագրութիւններ, հարսանեաց և նշանախօսութեան քարտեր ամէն տեսակ և ամէն լեզուէ։

Տպարանս ունի նաև ճոխ մթերք մը Քառք բօսքաներու և Զատիկ շնորհաւորութեան յատուկ քարտերու։

Գեղեցիկ և տեղական յանձնարարութիւններ կը կատարուին խնամքով, փութով և ճաշակով, ինչպէս կը վկայեն մեր բազմաթիւ յաճախորդները։

3—3

ՊԷՕՅԻՒՔ ԷԼՊԻՍԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ
Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ Վ Է ՇԻՒՐԷԲԵԱՆԸ
Խաչանալ, Սուլթան Համամընա
Թօփխանէ խանին թէքմիլ 2՝ գաբբենա

Էլպիսէ մաղազատրը միանգամայն էլման է՝ էսկի վէ էն զիւաք քէսպի էմիլէթ իթմիշ օլան վէ 1871 սէնէսինէ թէէնա օլունան Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ պէօյիւք էլպիսէ ռէզոլիթօրը, էսկի նամ ու իւնվանմանը վէ մէքեանմանը ատրա թէպտիլ իթմէքիքէն մատատա, տանիպ վէ մինատրոր պու տէքիա պիր գէքի տահա ինշիպաթ վէ թեքմիմլէ պէզնի գայրէթ իսէրէք, Թօփխանէ քանդը, ատմամ իքինճի գաթիրը քէնատուրնէ հոտ վէ մաղազօրը թէվէնա սիւ էլէմիշ սիր։

1. Օրատա մէվճուտ էլպիսէլէրին ատն մատա գալմաշ վէ պիլիմէրինի,

2. Գամաշլարդն մէքանէթ վէ զէրթեթինի,

3. Ֆիլթրլարդն գայէթ միւթէտիլ, վէ էլվէրիշլի օլմասընը։

Ըէյլիւան կէօրէն միւթէրէմ միւրեթլիլէրին մէզքիւր մաղազալարմամզատան այրըմայանգալարընա գավիյէն էմնիպ։

Մէզքիւր մաղազատա էօյլէս իւզերինէ ամ էլպիսէ եարըլմագատա զարը։

ՖԻՅԱԹ ՄԱԳԹՈՒ
ԲԱԶԱՐ ԷՒԻՆԼԷՐԻ ՏԷ ԱԶԸԳ ՏԸՐ 50 19

ԳԵՂԵՑԻԿ ԱԿՌԱՆԵՐ
ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ՀԷՑՏԷՐԻ ՓՈՇԻՆ
Բերնին առողջութիւնը կ'ապահովէ

Ակռաներու հիւանդութիւնները և գլխատրաստ փտումը հեռացնեալ ընդհանրանալու վրայ են, ինչ որ բոլորս վին անոնց այլասերելուն և ալնչանալուն նշանն է։ Ասոնց պատճառն է վնասակար անուշեղէններու գործածութիւնը և մէկ մըն ալ ակռաներուն անխնամ պահուելը։

Դիտենք թէ թթու անուշեղէնները ակռային բուսին կը վնասեն և պատճառ կ'ըլլան որ փոքր անոնք։ Շնչարն ալ, թթուի կը փոխուի, որով ակռաներուն կը մնաս։

Որպէս զի ակռաները չազդուին անուշեղէններու վնասակար ազդեցութենէն, պէտք է զանոնք մաքրել լաւագոյն փոչիով մը, ինչ որ մրուը չի թողուր ակռաներուն վրայ։ Բայց զգուշանալ պէտք է հանքային փոչիներէ, որոնք ընդհանրապէս մարմարի կարուածք, քարի փոշուրք, եւն. կը պատրաստեն, ու ակռաները փոքացնելու կը ծառայեն ուելի։

Պէտք է որ փոչին բուսային ըլլայ, այսինքն ծծող յատկութիւն ունեցող, և կազդուրիչ։

Լաւագոյն փոչին որ բոլոր այս յատկութիւնները ունի և ակռաները կը ներկայնէ,

ՀԷՑՏԷՐԻ ՓՈՇԻՆ

է, որ տիրոջական հանրաս մը ունի։

Մթերանոց. — Մաքքսիկ դեղատան, Բերա, Ռուսական դեսպանատան կից։

8—20

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
6, ԲԵՐԱ ՄԵԾ-ԲԱՐՄԱԳ-ԳԱԼՈՒ ՓՈՂՈՑ, 6
ՀԻՒԱՆԴ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ԱՄԷՆ ՕՐ
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ

Մահմուտ Փաշա, Ապուս էֆ. խանին դիմացը գտնուող Եարրմ խանի կիրը՝ 267 թիւ հանդերձավաճառատան մէջ զարմանալի ժամանութեամբ զգեստներ կը ծախուին. օրինակի համար՝

Թուլեայ բանկան	30 ղ.
Ֆանթազի »	18 »
Մեռաքեայ բանկաններ՝ իւրաքանչիւրը	25 »
160 ղ. նոց բարաբուներ՝	110 »
180 » քոթիւներ	120 »

Զգեստները կը ծախուին դեղով մը որուն դէմ ոչ մէկ վաճառատուն կրնայ մրցիլ, այսինքն 100ին 30 զեղչով։

Նոյնիսկ, թէպէտև 100ին 30 զեղչ կ'ըսենք, բայց սկզբամբ մեր ապրանքներուն համար չատ ածան գիներ որոշած ըլլալով, զեղչը հարիւրին տասն պէտք է նկատել։

Զգեստներուն վրայ գրուած թիւերուն կէս գինովը կը ծախուին։

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ 20—8

ՕՆՆԻԿ ՀԱՃԻՍԱՐԻՄ
ՇԱՔԱՐԵՂԷՆԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Բերա, Բանկալթի, Պօղոսիւֆսկի ճասսկսի
Թիւ 38 եւ Աղաճամի, թիւ 124

Այս վաճառատանց մէջ կը ծախուին Եւրոպական և Օսմանեան ամէն տեսակ ընտիր շաքարեղէններ, բասաներ, լոքումներ, լիքէօրներ, իքսիրներ, հարանիքի, նշանտուքի և կնունքի յատուկ զարդարուն շաքարեղէններ, ամէն տեսակ անուշեղէններ, եւն. եւն.։

Կը գտնուի նաեւ ԸՆՏԻՐ ԶԱՏԻԿԻ ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ, որ կոթով, կարագով, առաջնակարգ ալիւրով ու արհեստին ամբողջ պահանջումներով պատրաստուած ըլլալով հանդերձ՝ ամէն քսակի ալ մատչելի է։ Զէօրէք գնել փոփաքոշներ ուղղակի Օննիկ հաճի Սարիմին վաճառատունը դիմեն։

6—6

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Հագուստի խնդիրը վերջնականապէս լուծուած է այլ եւս։ Պատրաստ զգեստեղէնի մեծ վաճառատունը՝ ԷՄՆԻԵԷԹ որ Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամի հրապարակն Քրեքի Լիսճեն դրամատան վրայի յարկը հաստատուած է, երեկ մարդոց եւ տղոց յատուկ ամէն տեսակ հագուստներու մեծ մթերք մը ունի միջոց, որոնցմէ խիստ նուրբ, ձեւաւոր եւ վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած են ու ամէն քսակի յարմար եւ ածան գիներով կը ծախուին։

ԷՄՆԻԵԷԹ վաճառատունը իր կերպասները ուղղակի եւրոպական մեծ գործարաններէ մեծամաճակ բերել տալով զանոնք ամէնէն նարար դեռաձեւերու ձեւով հագուստի կը վերածէ, այս բացառիկ պատճառով վաճառատան մէջ մեծ հանկարութեամբ պատրաստուած հագուստները ամէն եղանակի նորաձեւութեան կը յարմարին եւ չափի վրայ կարուածներէն բնաւ չեն զանազանիր։ Ամենէն աւելի նաստակի տեր ու դժուարահաճ անձինք անգամ զոհ կը բնան ԷՄՆԻԵԷԹի հագուստներէն, որոնք այսչափ կատարեալ գործուածքներով նանդերձ դիմացկուն ու դիւրամատչելի ըլլալու առաւելութիւնն ալ ունին։ Մեր գրածներուն նշմարտութիւնը հաստատելու համար բաւական է անգամ մը այցելել ԷՄՆԻԵԷԹ վաճառատունը։ Կիներու յատուկ ամէն տեսակ հագուստներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը կայ վաճառատան կից։ Գիները նշմարտապէս վերջնական են. զեղչ չկայ բնաւ։

Կիրակի օրերը բաց է։

80 50—38

ՄՕԶԱՅԻԳ Վ Է ԱԼՋԸ
ԻՄԱԼԸՆԱ ՄԱԽՍՈՒՍ ՊԷՕՅԻՒՔ ՖԱՊՐԻՔԱ
Վ Է
ԷՏԷՎԱԹԸ ԻՆՇԱՒՑԻԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ
ՀԱՃԻ ՊԱՂՏԱՍԵԼ ՏԷՅԻՐՄԷՆՃԵԱՆ Վ Է ՄԱԽՏՈՒՄԼԱՐԸ

Այսգմա Գաբու ճասսկսինճսկ Թուղլանճրլարտա Թիւրպէի Շերիֆէ մուբթասրլ Նո. 510 վէ Կալաթասա Բհրհմպէ Բաղարթնա Սարկանճրլար իչերիսինճսկ Նո 2

Սոն օրիթէմէթ պուխարլա քիչատ իթմիշ օլուտուղումուզ ֆապրիգամազատա, Էվրօրատան ճէլպ իթմիշ օլուտուղումուզ ուստալար վարթիրը ելէ իմալ իթմէքէթ պուլունատուղումզ հէր նէվ մազայիք-Զինի վէ մազայիք-մալթա, նէրտիվէն պատամաղը, ֆասատ իչուն սիման արմէ ուսուլի իւգրէ գալամա, բուտրել արատրնա վօլթօ, տիվար իւթինէ քիբէլիթ, փարմաքլըգ, պապա վէ սաքարլարը էնվարի քատէմ խանէ վէ մուսուլուք վէ Թէքէնէ Թաշլարը՝ զարը իւէ պէրապէր, հավուզ իչուն ֆիօկէ, վէ փէնճէրէ տապանլարը վէ սայիրէնին մէթանէթի, էհլի ֆէն վէ միլմար վէ միհէնթիս էֆէնտիլէր Թարարֆընտան Թասարիք օլունատուղու կիպի, ֆապրիգամզդ վէ մաղազամզդ Թարարֆընտան տախի Թէէմին իտիմէքէթ տիր։ Հէր տիւրլու մազայիք իւզէրինէ տիփարշլ ալընըպ ազ միւտէթ զարֆընտա Թէօրիմ օլունատուղը կիպի, ինչատա տրեա քիբէմիտ, ալլը, չօրթարօլիք, մէրմէր վէ Մարսիլիա Թաշլարը, էնվայի Թիւրլու չուսալ չիմէնթոլարը, էզգիւմէթ պիրինճի նէվ քարագուշ մարքալը Լօնտան չիմէնթոսը տախի էհվէն ֆիօթլա մաղազամզդա ֆիրուսթ օլունուր։ Մաղազամզդան իչերտա օլունան մալլերի բէք էհվէն պիր իւճրէթլի մահալինէ էկօնոմէրմէքէթ օլատուղումզը տախի այրընա իլան իտէրիզ։

Թաշլրա օրվարշանթը տախի քէմալը ինթիմամ վէ միւրթալէ իճրա իտիլիր։

Արուեսագիտական գրասենեակ Սպառողագր. տեղեկատուութեանց
(Bureau Technique,de Renseignements d'assurances)
Սթամպոլ, Սուլթան համամ, Բասած Դարբրնը Օղլու, թիւ 33

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՆՈՐ ԶԵՌՆԱՐԿ ՄԸ

Իր տեսակին մէջ առաջին ռնգամ ըլլալով գոյութիւն ունեցող այս գրասենեակը՝ ապահովագրական իրաւաբանութեանց հմուտ փաստաբաններու և փորձառու ապահովագրիչներու վարչութեան ներքեւ կազմուած ըլլալով՝ կը տանձնէ ապահովագրական գործառնութիւններ առանց բացառութեան և կը տեղեկացնէ հասարակութեան ապահովագրութեանց հետ առնչուելիք ունեցող դանազան խնդիրները և ցոյց կուտայ յարմարագոյն ընտրութիւնը։

Հետեւաբար կը յորդորենք այն ամէն անձերը որոնք ապահովագրական ոչ է գործառնութիւն մը ունին կատարելիք՝ այլուր դիմելէ առաջ օգտուիլ մեր նոր ձեռնարկին առաւելութիւններէն և մեր խնամքին յանձնել իրենց գործերը. իսկ անոնք որ միջնորդներու (courtiers) ձեռքով կնքած են և կամ կը փափաքին կնքել իրենց ապահովագրութիւնները, կրնան այն միջնորդներուն միջոցաւ մեզ դիմել, օրվհետեւ այս վերջինները կրնան պատասուար ըլլալ ամէն կերպով, բայց ազատանալով եթէ ա՛չ միայն՝ գրեթէ միշտ ապահովագրութեանց գիտական հանգամանքները (La technique de l'assurance), կրնան առաջարկել այն տեսակ պայմաններ՝ որոնք ապահովագրելին միջոցներուն և դիրքին հետ համաձայն չընթանան. — ուրկէ յառաջ պիտի գայ անխուսափելիօրէն մեծագոյն արդիւնք մը։

Ապահովագրական Տեղեկատուութեանց արուեսագիտական գրասենեակի
Տնօրէն Տէր
ՄԻՀՐԱՆ ՁԻԹՃԵԱՆ ՎԱՀԱՆ ԵԿԱՒՕՖ

Մանօր.— Ապահովագրական տեղեկատուութիւններ, նպատակ ունենալով ապահովագրուիլը իրապէպ ընել, — առանց նիթական փոխարինութեան են։

3—50

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԸՆՏԻՐ ՇՕՓՕԼԱՑԻ, ԶՈՒՏ ԳԱՐԱՕ

Յ ԳՈՐԾԱՆՈՑ
ԼՕՔԼ (ՋՈՒՏՍԵՐԻՍ) ՄՕՐԴՕ
(ՖՐԱՆՍԱ)
ԶՕԳԵՔՊԳԼԱՍ
ԵՒ
ՊԱՏԻՈՑ ՎԿԱՅԱԳԻՐ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ
Ի ԲԱՐԻԶ ԵՒ Ի ԼՈՆՏՈՆ
ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐ
Ամբարտ գլխաւոր քաղաքներու մէջ

ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ ՇՕՓՕԼԱ ԿԱԹՈՎ, ԳԼԱՌԻՍ
Կը ծախուի Բերա, ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՐՏԱԴՐՈՂՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ մեծ վաճառատունները մէջ որոնք անուանի են իրենց ծախած առոյգակարգ ապրանքներուն համար, ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ, ԲՍ.ԲՐ

Ղալաթիա, անուշավաճառ Ս. ՄԻՑԱՅՕ, Հարճանի փողոց ՀԱՍԻՕԹԻՍ ԵՒ ՁՕՐԱՍ, Թէյի մթերանոց, ՐԱՆԷ ՏԻՒ ԺԷՆԻ, կովուրջին մօտ Պոլիս. Ե.Գ. ՃԳՆԱԻՈՐԵԱՆ ՈՐԴԻՐ մթերանոցին մէջ մաքսին մօտ —Անուշավաճառ. Մ.ԱՐԲՐ, կամուրջին մօտ. ՐԵԱԶԻՄ ՊԷՅԻ դեղի մթերանոցը, ԵԷՆԻ Ճամի, ԱԼԻ ՖԱՒԻԶ, Գալաթա Բազար, ԱՆԹՕՆԻԱՏԻՍ Գործակալ, Է. ՏԷԲԱՌԷՍ, Անգլիական խան, Պոլիս.
Գլատուս տոխոլան ծառաւ չքեր մարդ

50—29

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ
ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1853ԻՆ
ԳԵՐՄԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ապահովագրական ամէն տեսակ գործեր կ'ընէ
ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Ցամաքային եւ ծովային ամէնէն ազօր Ընկերութիւն է

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	7,500,000	ֆրգ.
ՊԱՀԵՍՏ. 1904ին	391,891,604	»
ԸՆԴՀ. ԳՈՅՔ 1904ին	605,718,205	»

Ընթացիկ ապահովագրութիւն 1904ին Ֆր. 1,491,279,236

Միակ ընկերութիւնը որ ամէն տարի 5 % չահաբաժին կը վճարէ տրուած բրիմներուն համար

Ապահովագրութիւն ՇՈՓՕՆԱՒՐի, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ, ԹՐԱՄՎԱՑԻ, ԹԻՒՆԷԼԻ եւն. արդեանները դէմ, չարաթական Մէկ ՖՐԱՆՖԷն սկսեալ կամաւոր վճարումներով մինչեւ մէկ տարեան համար։

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԱԼԵՔ. ՁՕՇԿՈՒՆ
50—4 3—4, Ղալաթիա, Պէրէքէթ խան (Տէօյչ Պանկի դիմաց)

ՍԱՏԱԳԱԹ
ՀԱԶԸՐ ԷԼԷՊԻՍԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ
Զարուռի էֆպիրսէ պօսրուռմ խանը
տրուճիճսկ, ճօմբրօ 30

Էն ա՛լա քամաշլարատան ի՛մալ օլունուռ մաղազմզդան ֆիրուսթ օլունան ըսմարլամա վէ հազրը էլպիսէլէր մէքանէթ վէ զէրֆէթի ճիէթլէ բաղպէթը ումումիյէէ մազսար օլմուշ որը։ Ինչպէս մաղազատա հէր նէվ ոսն մոտա էրքէք վէ չօճուք էլպիսէլէրի մէվճուտ օլմաղա Թէյրիֆէ բաղպէթ պուլուրատաղ զէվմը քիրամէն մէմնուն գալամաղատրը Թէէմին օլունուր։ ՖԻԼԱԹ ՄԱԳԹՈՒ. միւրեթերլեր իչպէս մաղազամզդն տիկեր մաղազալարատան Թէքէրրիւզը իչին (30) նումէրօրնա վէ ՍԱՏԱԳԱԹ նամընա որզգաթ իլէմէլէրի Թէվսի օլունուր։

ԲՕԼԻԽՐՕՆ ԳԱՐԻԵԱՏԱԳԷՍ
6—50 Վէ ԷՎԼԱՏԸ

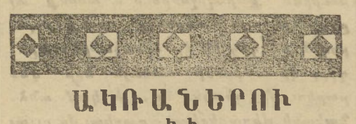

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ
Ե Ի
ԲԵՐՆԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ

Ակռաներու և բերնի առողջութիւնը կ'ապահովէն մարսողութիւնը. զոր չեն կրնար լաւապէս կատարել գէշ վիճակի մէջ գտնուող ակռաները։ Բերանն ու լինարը առողջ պահելու, ակռաները ճերմկցնելու և անոնց փտութեան առաջքն առնելու և փտել սկսածները բժշկելու համար անհրաժեշտ է գործածել

ՍՈՒԼԱԳԻ ՊԷՆԷՏԻԷԹԻՆ
ՕՇԱՐԱԿՍ. ՓՈՇԻՆ ԿԱՄ ԽՄՈՐԸ

որ Բասդէօրեան դրութեամբ պատրաստուած անուշահոտ և հականէխական է, լինաբան մէջի միքրոբները կը ջնջէ, բերնին գարշահոտութիւնը կը բուժէ, կծկորդին ու խրոչափողին թարախալցնութիւնն ու բորբոքումները կ'անհետացնէ։ Ամէնէն տարիք ակռայի դուն իսկոյն կը հանդարտի Սուլագ Պենէտիքինի մէջ Թրջուած կտոր մը բամբակով։ Բարիզի 1900ի Արուեստահանդէսին մէջ, ուր աշխարհի բոլոր ակռայի դեղերը ներկայացուած էին, Սուլագի Պենէտիքեան հարց այս ակռայի դեղերն անմեծ հաչակաւորեցան, և այս կարեւոր վարչութեան Տնօրէնն արուեստական դէմին ժիւրիի անդամ անուանուելով, դերազանցապէս նուիրագործուեցաւ համբաւն այս արտադրութեան։

Մեծաքանակ կը ծախուի Ղալաթիա, Սանտրջիլար թիւ 77 Սարիպան էֆ. Ղազարեան դեղավաճառանոցին մէջ։ Կը գտնուի նաև Պահէմ Գարու թիւ 13 միջնէեան և Բերա, Գիւլիւքեան դեղարանները։

20—1

ԹԱՐԹԱՊՐՈՒՆԵԱՆ
ԹԷՐԶԻ ՅԱԿՈԲ

Մահմուտ Բաշատա Մանասթիր խանը 32 նումէրիլի մուրեքքէմ օտատա արմարլամա էլպիսէ իւէ մէշղալ օլուպ, վազքին կիսիչինէ մավաքիզ սարէթ. Թէ պիլիմի էլպիսէ եարբրդը կիպի, պալլըճա տիւրլու էլպիսէլէրի վէ սոր քասիսիլէրի սեզդ վէրտիկի կիսն վէ սարթատա օէպաթ իւէ հազրը իսէր։ Թիւճարան եազբերը իւէ վէ սոր սատմարընա հոֆթալրգ իւէ սոր էլպիսէ եարար. պու խուսուսա Թէյրիֆ իսէէէք զէվմընն մուրեքգ սարէթատ մէմնուն օլանգալրը խուսուսընատա իլանը մէղքիւրէ իպթիտար օլունմալ։

2 50

ԲՈՒՆ
ՀԱՃԻ ՅԱՀԻՆ

Հայ վաճառատուն յանձնարարուած և պատրաստ հագուստներու, ամէն տեսակ չիք կօշիկներու և ռան գործածութեան համար ընտիր խառայի։

Մահմուտ Բաշա, փուռին դէմ, Մեծ Եալազը խան, վարի յարկ Թիւ 16.—

Ապտուիկի համար դիւրամատչելի պայմանք։

Կանխիկի համար 10% զեղչ։

15—50

ՎՈՒՄՇԱՊՈՒՀ ԹՈՇՃԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Վկայեալ Կայս. Բժշկ. վարժարանէն եւ պատուական ատամնաբոյժ
Ազգ. Հիւանդանոցի

Այս անգամ իր բնակարանը Լանկայ Թուլումպայ Մէյմանը Թիւ 64 իր նոր տունը փոխադրած ըլլալով, կը խնդրէ ազնիւ յաճախորդներէն որ հաճին պէտք եղած ժամանակ դիմել վերոգրեալ հասցէին։

Մեծ խնամքով կը դարմանէ փտած ամէն տեսակ ակռաներ և լինարի տեսակ տեսակ հիւանդութիւններ, նոր պէտ վերջերս Եւրոպայէ բերել տուած գործիքներու միջոցաւ. խիստ նուրբօրէն կը պարարտէ և կը զետեղէ բնականին յոր և ենան արհեստական ակռաներ։

Ինչպէս մինչեւ ցարդ, այժմ ալ կը շարունակէ իր այցելութիւնները չորեքշաբթի երկու օր կէս օրէ վերի Մաքրիգիւղ Սթամպոլ Ճատտէի, Սարեփան էֆ. Թէրզեանի դեղարանը և Սամաթիայ Պողոս էֆէնտի Անուշեանի դեղարանը։

Կը գտնուի նաև ամէն Բ. եւ Ե. օրերը կէս օրէ վերջ մինչեւ 11 Պահէմ Գարու, Իջի Բարուլու դեղարանը։

50—43

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ